

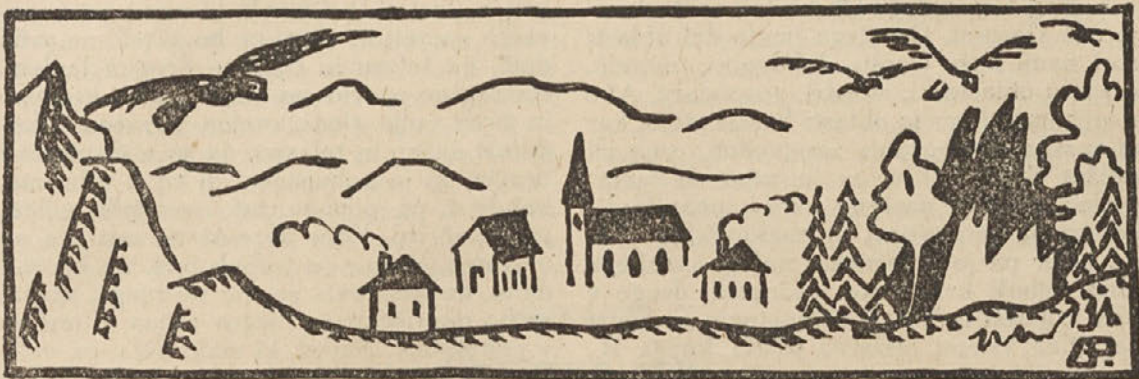
»Mladost«, orlovsko glasilo, izhaja v začetku vsakega meseca v Ljubljani. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, pritličje. — Naročnina je za člane Orlovske zveze 45 K, za vse druge 60 K na leto. — Posamezna številka velja 12 K. — Odgovorni urednik je Ludovik Tomažič. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Urejuje: **Jernej Hafner**, Ljubljana, župnišče pri Sv. Petru.

Orlovske potrebščine

ima v zalogi Gospodarski odsek Orlovske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna. Obračajte se edino nanj. Začasno priporoča in razpošilja:

Zlata knjiga slovenskih Orlov, nevezana	K 10'—	Partiture za klavir orlovske him- ne, prostih vaj, vaditeljskih, za naraščaj itd. po K 5'— in . . .	K 10'—
Vsak Orel jo mora docela poznati in se po njej ravnati.		Tekmovalne vaje za Maribor . . .	„ 12'—
Mladinske in telovadne igre . . .	„ 10'—	„ „ za leto 1921 . . .	„ 10'—
Za slehernega načelnika ne- obhodno potreben učni pri- pomoček v telovadnici, zlasti še za one, ki vodijo naraščaj. Priporoča se tudi vsem šol- skim vodstvom.		Orlovske čepice (štev. 54—58)	„ 70'—
Poslovne knjige (vložni zapis- nik, blagajniška knjiga članov in glavna blag. knjiga, stalež- na knjiga rednih in podpornih članov), pola à	„ 2'—	Majce	„ 77'—
Orlovska pesmarica II. natis . . .	„ 5'—	Odeje za konje, komad	„ 150'—
Magnezija, 1 kg	„ 200'—	Znaki J. O. Z. (novo došli), komad	„ 10'—
Slike in besedilo članskih pro- stih vaj za leto 1921	„ 9'—	Mariborski znaki, komad	„ 3'—
Slike in besedilo vaditeljskih vaj za leto 1921	„ 15'—	Trobke za načelnike s trakom . . .	„ 80'—
Sprejemnica za člane (diplome)	„ 6'—	Trobke za načelnice s trakom . . .	„ 70'—
		Ajmo mi Sokoli	„ 6'—
		Osnutki (4 strani)	„ 3'—
		„ (8 „)	„ 6'—
		Mladosti (1914—1919) à	„ 5'—
		„ 1920 à	„ 20'—
		Krogle	„ 180'—
		Mariborskega tabora fotografije v obliki razglednice à	„ 6'—
		Zavojnina in poštnina se zaračuna posebej.	

Odkod prihaja zlo?

Pogani so si odgovarjali na to vprašanje tako, da so pripisovali izvor slabega ravnotako volji in delovanju slabih, hudobnih bogov, kakor so vse dobro pripisovali dobrim bogovom.

Kršćanstvo uči, da je vse, kar je, ustvaril Bog in da je vse, kar je izšlo iz rok Boga, ki je najpopolnejše, najdobrotnejše bitje, dobro brez primesi slabega. Zlo obstoji v pomanjkljivosti dobrega, tam, kjer stvar ni taka, kakršna bi po božji volji morala biti. Zlo je nastalo z grehom prvih staršev, ki sta kljubovala božji volji in zapovedi. Od njih se je podedovalo, razlilo na vse ljudi kot dediče dobrega in slabega.

Pomanjkljivosti so ljudje najprvo podedovali, potem še z lastnimi slabostmi, pomanjkljivostmi stopnjevali, pomnožili in tako pomnoženo zlo oddaja vedno starejši rod mlajšemu. Le tisti posamezniki, ki se bore proti svojim pomanjkljivostim in se trudijo, da bi si s samopremažovanjem privzgojili potrebne dobre lastnosti ali popolnosti, se ubranijo gospodstva zlega in morejo v tem pomagati tudi drugim.

Ta boj in tako odrešujoče delo so opravljali v starem veku preroki med Judi, nekoliko tudi nekateri modrijani med pogani. Najpopolnejši zmagovalec zla in odrešenik človeštva je pa mogel postati le Odrešenik, Bog-človek, prost vsake pomanjkljivosti in poln vseh popolnosti. S svojo besedo, zgledom, življenjem in milostjo je ustvaril neizmeren zaklad, iz katerega naj bi delila njegova edinozveličavna Cerkev vsem ljudem zadostne pripomočke, uspešna sredstva za ta boj, to delo. Jezusova Cerkev uči odrešujoč in oživljaljoč nauk, deli zveličavne, neobhodno potrebne milosti in tako usposablja človeku um in voljo, da se more — seveda le z naporom in žrtvami — ustavljati sla-

bostim izkvarjene narave in si pridobivati dobre lastnosti, po katerih se približuje Bogu, najpopolnejšemu, najsrečnejšemu bitju.

V zgodovini narodov in človeštva — kakor tudi v življenju mnogih posameznih ljudi — so dobe, v katerih zlo, pomanjkljivosti naraščajo, se v strašnih katastrofah maščujejo, potem pa ob streznjenju in očišćenju trpljenja spoznano zlo in pomanjkljivosti ljudje vsaj v neki meri premagajo in začno novo, lepšo in srečnejšo dobo.

Po strašni vojski, ki naj bi zmodrila narode, da bi opustili zablode, po katerih so pripravljali to katastrofo, bi imelo nastati streznenje, preobrat na boljše. Človeštvo naj bi spoznalo, katere pomanjkljivosti so povzročile nesrečo in poiskalo novih poti, ki vodijo do prave sreče.

Poglavar katoliške Cerkve, papež Benedikt XV. ni zamudil prilike, da pokaže zbezanemu svetu rane, iz katerih krvavi človeštvo naših časov in opozori na zdravilo, ki mu ga je treba. V odgovoru na novoletno voščilo kardinalov je opozarjal sveti oče na neizmerno nalogo Cerkve v današnjih razmerah — nravni prepoved narodov — in je izrekel, da so najhujše rane človeštva; zanikanje vsake višje oblasti, sovraštvo narodov, nezumno hlepenje po uživanju, mržnja do dela, brezbržnost za nadnaravni svet.

Tudi mi, mali in revni narodi krvavimo iz teh ran. Če so potrebni veliki in premožni narodi prepoveda v teh zadevah, smo mi še potrebnejši, ker je naš obstoj bolj ogrožen. Pomislimo, kaj bi mogli storiti vsak pri samem sebi najprej, potem pa kolikor moremo tudi v prid našega ljudstva, da ozdravimo in krenemo boljšim časom nasproti.

1. Bog Stvarnik in Ohranitelj vseh stvari je naš Gospod. Od njega imajo del oblasti nad nami naši starši, duhovniki, učitelji, državni oblastniki, mojstri, gospodarji. Ako nam v mejah svoje oblasti kaj ukažejo, kar je v skladu z božjimi zapovedmi, smo jih dolžni ubogati. Kjer se ta zapoved samovoljno prezira, nastane nered, pohujšanje, se množi nenravnost in vsakovrstna škoda. Ker pa je življenska naloga vsakega Orla: gojiti krščanske čednosti, druge v njih vzgajati in biti v čednostnem življenju za zgled vsemu ljudstvu (Zlata knjiga II., 7., str. 36) in je napuh največji greh in oče vsega slabega, meramo še posebno z ozirom na časovne potrebe gojiti v naših srcih in vrstah pravo ponižnost, pokorščino, disciplino in spoštovanje do vsake postavne oblasti. Le tako bodo postali med nami močni stebri reda, miru, blagostanja.

2. Ljubi Boga nad vse, je prva in poglavita krščanska zapoved; druga in tej enakovredna pa je: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Imamo tudi iz nje izvirajoče zapovedi: ne ubijaj, ne kradi, ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega, ne želi svojega bližnjega blaga. Vsi imamo enega Očeta, ki je v nebesih, s krvjo Sina Njegovega smo odkupljeni, vsem je obljubljeno večno življenje v istih nebesih. Ker pa ne upoštevamo teh zapovedi, se ne zavedamo bratstva, ne krotimo nasprotujočih strasti, vlada nad nami zlo: pomanjkanje, vojske, sovraštvo, preziranje, zatiranje. »Vojske in prepiri so sadovi človeškega poželenja« (sv. Jakob). Odprimo svoja srca žarkom milosti, poslušajmo in sprejemajmo vanja blažilni nauk sv. evangelija, širimo v ljudstvu spoštovanje in ljubezen do verskega življenja, iščimo moči za življenje po veri v molitvi in sv. zakramentih, pa bomo uspešno ozdravljali to rano. Narod svoj ljubi, kdor zanj dela, ne kdor širi sovraštvo do drugih narodov. Veran, pošten, priden narod bo prej pridobil svoje pravice, kakor narod z nasprotnimi lastnostmi. Zato so v strašni zmoti tisti ljudje, ki hočejo sicer pomagati zaslužjenemu delu naroda, pa obenem zastrupljajo svobodni narod z nevero in nenravnostjo; žele priboriti svobodo enim, a obenem jemljejo moč in svobodo mišljenja drugim.

3. Žival, sledeča svojim naravnim nagonom, ki jih je položil vanjo Stvarnik, je in pije ali drugače uživa do mere, ki ji je potrebna, da si ohrani zdravje in moč. Človeku je Bog dal razum in še posebej mu je razodel nadnaravne resnice, ki naj ga vodijo v vsem početju tako, kakor živali vodi

nagon (instinkt). Človek, ki uživa po zapovedih pameti in vere, ne bo škodil ne svoji duši, ne telesu in tudi ne drugim ljudem. Nasprotno pa vidimo, da si ljudje, ki slepo in brez volje slede svojim strastem, škodujejo dušno in telesno, da so v škodo celi družbi, ki jo pohujšujejo in so ji v breme, kakor n. pr. pijanec, tat, nečistnik, goljuf, pretepač itd. Kdor neprestano misli le na uživanje, komur je trebuh bog, ne bo rad delal, ne spoštoval pravic bližnjega, skušal se bo okriščati na njegov račun in mu bo v pohujšanje. Narod, ki malo dela, pa veliko pije in pleše, bo kmalu zapravljal svoje talente. Koliko kulturnih dobrin bi si mogli ustvariti z denarjem, ki ga zapravimo vsako leto s čezmernim uživanjem alkohola, nikotina in drugimi nepotrebnimi stroški! Koliko dušnih in telesnih moči bi si prihranili za delo v korist sebi in družbi! Koliko manj bi bilo bede in sovraštva med stanovi, ako bi se ravnali vsi po evangelijskem svetu duhovnega ubožstva! Koliko več sreče, zadovoljnosti, zdravja bi bilo v naši domovini! (Glej Zl. knj. VII.).

4. Delo je pravir vsega blagostanja, pravic, zadovoljnosti, reda in miru. »Kdor ne dela, naj ne je«. (Sv. Pavel.) Jesti mora vsakdo; ako pa si jela ne zasluži z delom, mora krasti, goljufati, odirati ali si je na drug grešen in škodljiv način pridobiti. Največji izmed vzrokov pomanjkanja, draginje, nezadovoljnosti in sovraštva med stanovi je dandanes morda ravno mržnja do dela. Premnogo ljudi bi najraje živelo brez dela, na račun drugih. Če pa že nekaj morajo delati, si izbirajo le lažja dela. Drugi, ki si niti s tem ne morejo pomagati, delajo z nevoljo kar najmanj morejo in zanikrno. Svoj ideal vidijo v brezdelju. Odtegnili bi se radi obsodbi: »V potu svojega obraza boš kruh jedel.« Ne verujejo, da je človek ustvarjen za delo in da je brezdelje za človeka nesreča. Velik dobrotnik družbe je vsled tega tisti, ki s pridnim delom daje dober zgled drugim. (Glej Zl. knj. VII.) Ako bi vsi pridno delali, bi na mah pojemale pomanjkanje, draginja in mnogo sovraštva.

5. Sv. Avguštin je zapisal o namenu človekovem, da je za Boga ustvarjen in je človeško srce tako dolgo nemirno, dokler ne počiva v Bogu. Ker pa premnogi ljudje prezirajo svoj nadnaravni namen in zadnji cilj ter se popolnoma zarijejo v posvetne skrbi in uživanje, ni čuda, da so nezadovoljni s svojim življenjem. Človeške narave, katere del je neumrjoča duša, pač ne more zadovoljiti minljivo blago. Vsaka prevara, nesreča, trpljenje nas tira v obup, ako nam

ne daje poguma, tolažbe in moči misel na Boga in njegovo plačilo. Dandanes, ko je pomanjkanje posvetnih dobrin tako splošno in veliko, človeštvo še prav posebno potrebuje nadnaravnih pripomočkov, da si ohrani veselje do življenja in upanje v boljše čase. »Človek ne živi samo od kruha!« Poleg življenja sitega bogatina živi zadovoljen pastir, ako ga prešinja živa vera. »Podlaga vsemu Orlovemu delovanju je

katoliška vera.« (Zl. knjiga I. 4.) Bratjel Utrujmo sebe in ljudstvo v veri in v življenju po veri, obračajmo radi oči tja, kjer čuva nad nami nebeški Oče, kjer nam je pripravil naš Odrešenik večno plačilo za naše trude in boje, pa bomo mnogo pripomogli k zaceljenju ran današnje družbe. Poslušajmo glas poglavarja sv. Cerkve kakor dobri sinovi in koristili bomo sebi in ljudstvu. —f—

Oportunizem.

Današnja doba žal ni doba idealizma, ampak oportunistična. Idealizem ne vpraša, kaj bo meni koristilo, ampak kaj je samo na sebi dobro in lepo; tisto potem tudi stori. Oportunizem pa gleda na levo in desno in vprašuje: Kaj bodo drugi rekli, kako bodo drugi storili, ali ne bo to morda v škodo meni in moji priljubljenosti itd.

Večina ljudi dandanes nima ne smisla ne volje za življenje po načelih. In vendar so ob vseh časih le idealisti bili tisti, ki so človeštvu pomagali naprej in višje navzgor do čedalje večje kulture in notranje sreče. Tega pa niso storili toliko s pomočjo tehničnih sredstev, železnic, avtomobilov, aeroplanov, elektrike, magnetizma itd., ker s tem se pač širi civilizacija ljudstva, ki pa ni istovetna s kulturo. Civilizacija pripomore človeštvu do večje udobnosti in telesnega blagostanja, ne pa vselej tudi do notranje sreče in zadovoljnosti. Do te pelje le prava kultura, ki skrbi sorazmerno za človeka. Brez civilizacije more človeštvo obstati, brez kulture ne. V prejšnjih časih je bilo človeštvo na splošno srečnejše nego danes, četudi ni poznalo ne elektrike, ne bencina. Bilo je pač kulturno. Takrat je veljal še idealizem. Danes se je idealizem umaknil oportunističnemu. Brez idealizma pa prave in resnične kulture ni.

Prvi borilci za idealizem in obenem največji sovražniki golega oportunističnega so bili apostoli. Na čelu teh sv. Pavel, čigar izklesani značaj še danes sili k občudovanju. Potem nasledniki apostolov: sv. Ciprijan, Justin, Bernard, Tomaž Akvinski, Gregor VII., Inocenc III., Ignacij iz Lojole in mnogi drugi noter do današnjih dni. Tudi Savonarola, ki je javno šibal napake navzgor in navzdol, je bil svoje vrste idealist, ki je pa bil mogoč le ob času, ko so bili ljudje za tak idealizem dovzetni. Toda kdo bi dandanes mogel (pa ako bi tudi hotel) ljudem tako brezobzirno njihove grehe očitati? Nemogoče, ker bi ga »radi nespodobnega obnašanja« takoj zaprli. Svet je na splošno izgubil smisel za visoke cilje in se vdal materializmu in »realni politiki«. Križarska vojska za osvobojenje sv. krajev, kot je bila v srednjem veku, je danes neizvedljiva. Priti pa utegnejo še časi idealizma, ko bo človeštvo zmožno za kaj takega, ali še za kaj večjega; ker velike moči spe v duši ljudstva, ki bodo delale čuda, kadar se bodo zopet vzbudile. A kdaj bo to? Tega ti ne vem povedati; le to vem, da danes je oportunizem vera mnogoterih in da si ne morem predstavljati Orla — oportunističnega, ker bi to ne bil več Orel.

N. R.

Navzgor!

Koliko poti se vije navzdol,
mičnih steza in uglajenih cest! —
Ena le k Solncu vodi navzgor,
drugim pa cilj so — prevare, bolest ...

Koliko vsak dan mladosti ugasne,
koliko nežnega cvetja ovone,
koliko mladega solnca zatone,
koliko biserov v blatu potone!

Mi pa živimo delu, mladosti,
kakor učijo naša načela,
da se razvije v solnčni pomladi
zdravo telo in duša vesela.

Cvet je pohojen ob potih navzdol
in nad prepadmi se megla razpenja. —
Mi pa, o bratje, hitimo navzgor
k Solncu življenja ...

Limbarski.

Bratu Ivanu Mejaču v spomin.

† 25. dec. 1920 v D. M. v Polju.

Včasih se primeri, da ena sama predstava pokliče kopico doživljajev iz preteklosti v spomin. Ves doživljaj vidiš pred seboj kakor na dlani, v istem sijaju in trpkosti, kakor se je dogodil. Posebno rade se obnavljajo predstave iz otročjih let.

Bil je vroč poletni popoldan. Solnce je pripekalo dan za dnev z nezmanjšano toploto. Dežja ni bilo. Ljudje so zmajevali z glavami in se vpraševali: Kaj bo?

Le na trati za vasjo je vladalo veselo razpoloženje. Tja smo hodili otroci in bili ob teh soparnih dneh svinko. Veliko nas je bilo. Mlajši smo gledali ob strani in se radovali z drugimi v brezskrbnem veselju.

Ko se nekega dne tako igramo, stopi nenadoma med nas mlad fant visoke rasti. Nekateri odskočimo, ker smo mislili, da nas hoče zapoditi. Ko pa zagledamo smehljaj na njegovih ustih in očeh, se zaupno približamo. Stopili smo krog njega in poslušali, kaj nam bo povedal. Le malo sem razumel. Začudeno sem pa gledal, ko vsi starejši puste igro in gredo z njim. Kam, si nisem mogel razložiti. Povprašal sem doma in razumel sem.

Bil je to naš Ivan, takratni voditelj naraščaja. Porabil je vsako priliko, da pridobi deco, ki je vedno izpostavljena nevarnostim, in jo pripelje v varno zavetje. To se mu je tudi posrečilo. Zbral nas je in iz nas vzgajal skoraj večino sedanjih članov našega odseka. — Kako je pa tudi znal! Lahko rečem, da so bili najlepši tisti moji mladostni dnevi, ki sem jih preživel pod njegovim vodstvom v telovadnici ali pa na prostem. To je bilo veselje, to so bile urice užitka. S primerno strogostjo in ljubeznjivostjo je znal pridobiti otroške duše, da so bile dovzetne za vsako, še tako težko stvar. Z dobrim zgledom nas je navajal k čednostnemu življenju. Vsak mesec, pa tudi vmes, je pristopal z nami k mizi Gospodovi.

Bil je povsod in ob vsaki priliki zagovornik orlovske misli. Od svojih načel ni odstopil za las. Bil je prava, izklesana značajnost. Stal je vedno kakor skala na braniku orlovskih idej. Ne samo doma, ampak tudi med onimi našimi brati je širil

orlovske misli, ki ječe danes pod tujo peto in ki tako krvavo potrebujejo voditeljev, kakršnen je bil on.

Bil je usmiljen do vsakega. Ljubezen do trpečih je pokazal ob štrajku v vevški papirnici. Postavil se je za voditelja delavstva in vodil boj proti izkoriščevalcem, ko so hoteli delavstvu prikrajšati še tisti mali, težko prisluženi kos kruha.

Ko je kruti bojni klic razredčil naše vrste, je bil tudi on med tistimi, ki so odhajali. Drugi, ki smo ostali doma, smo bili v skrbeh, če ne pride morda vest, ki bi nas pretresla do mozga. Po dolgem, dolgem času so začeli prihajati. Tudi naš Ivan je prišel. Čil, kakor prej, moralno nepokvarjen, je bil pripravljen zopet za delo. Začel je organizirati. Toda ta čilost je bila le navidezna. S seboj je prinesel kal bolezní, ki je počasi a trajno razjedala njegovo krepko telo.

Na smrtni postelji sem ga obiskal. Sedel je na postelji. Glavo je imel sklonjeno in roki prekrižani čez kolena. Pred par minutami je bil previden. Ko sem ga zagledal, sem osupnil. Podal sem mu roko, izročil pozdrave bratov in ga vprašal, kako se počuti. Govoril je počasi. Predno je izgovoril besedo, je šel vselej po sapo. Njegov pogled je bil žalosten, a vendar še poln mladeniškega poleta, ko sem mu pripovedoval o delovanju Orlov.

Nisem se hotel dolgo časa muditi, da bi ga moja navzočnost preveč ne utrudila. Ko sem mu ob slovesu stisnil roko, me je obšla huda slutnja, da sem se stresel po vsem telesu. On pa mi je izročil pozdrav fantom in izreke nado, da bo kmalu med nami. Pogledal sem ga še enkrat in žalosten odšel.

Na Sveti dan, 25. dec. 1920 se je raznesla tužna vest, da je On, ki vlada svet, poklical k sebi našega Ivana v 29. letu starosti. Žena mi je pa povedala, da je umrl s križem v roki. Preden je izdihnil dušo, ga je še trikrat poljubil.

Odšel je po večno plačilo, nam pa je zapustil zgled, kako naj prav živimo in umrjemo. Slava njegovemu spominu! Mir njegovi duši!

V. R.

Črtice o lepem vedenju.

V vojski je cel svet posurovel. Povojne zmede, slabi zgledi, velika prostost šolske mladine, močna politična nasprotstva, vse to je čut za lepo vedenje, vljudnost, olikano obnašanje v družbi in na javnih prostorih marsikje popolnoma zamorilo, drugod pa zelo otopilo. Celo olikan človek, ki mora živeti med surovo, neotesano družbo, se navzame slabih lastnosti, ne zna več natančno ločiti, kaj je še in kaj ni več primerno. Tako cela družba, celi sloji, vse ljudstvo lahko sčasom posurovi, podivja.

Neotesanost, surovost v obnašanju do drugih ljudi je velika, grda pomanjkljivost, je zlo, znamenje nekulturnosti. Narod, dežela, ki nosi pečat surovosti na sebi, trpi veliko škodo na ugledu, pomenu. Ravnotako posamezen sloj, stan, družba, človek. Orli imamo vzvišen cilj, postati z neumornim delom, izobraževalnim in vzgojnim, vzor ljudstva; napredovati hočemo na vseh poljih civilizacije in kulture; v nemati hočemo ljudstvo za vse dobro, resnično in lepo. (Zl. knj. I, III, V.). Zato se moramo učiti tudi pravil vljudnosti in vaditi olikanega obnašanja, da bomo znali naše duševne, srčne vrline pravilno tudi na zunaj, v besedah in dejanju kazati.

Olikano obnašanje ni nikaka hinavščina, ako si resnično izobražen in plemenito vzgojen, četudi res mnogi ljudje izkvarjenega srca pokrivajo gnilobo svoje notranjosti z lepo obleko vljudnosti. Tudi ni frakarstvo, ki je le potvora in pretiranost prave olike. Olikano vedenje je odsev lepih čednosti, okrasje poštenosti, najboljše priporočilo, krščanska čednost, obramba poštenja in dobrega imena.

Podlaga vljudnosti je: skromnost, ponižnost, samozataja, spoštovanje in ljubezen do bližnjega, predvsem do starejših, in višjestoječih oseb. Kdor si privzgoji te lepe lastnosti in se pouči o pravilnem zadržanju ob raznih prilikah, bo vedno znal vljudno, olikano nastopiti, si bo pridobil ugled in spoštovanje povsod. Telovadec, ki mora poznati disciplino, ki se vadi v obvladovanju udov in samopremagovanju, Orel, ki zida svojo vzgojo in izobrazbo na versko podlago, bo z lahkoto postal olikan.

Vzgoja za lepo vedenje nujno vsebuje tudi boj proti napakam, ki so nasprotne sestavnim čednostim vljudnosti: ošabnosti, nevoščljivosti, hinavščini, razbrzdanosti.

Napuh sicer kraljuje v srcih, a se kaže neprijetno ob vsaki priliki tudi na zunaj. Pogled, kretnje, hoja, besede in dejanja ošabneža so kaj lahko žaljiva, ker sam ne čuti, kdaj ga zapelje prevzetnost v neotesanost. Enako se godi nevoščljivcu. Hinavec sicer zna večalimanj spretno zakrivati gnusobo svojega srca z zunanjo prijaznostjo, pa toliko bolj in globlje užali, kadar hinavščino opazimo. Razbrzdanec v svoji razposajenosti neprenehoma zadeva neprijetno svojo okolico.

Kdor torej hoče biti olikan, mora te slabosti neprestano premagovati in zatajevati. S časom se navadi tako brzdati svoje oči, jezik in ude, da mu preide olikano vedenje v navado, postane mu naravno, kakor nasprotno nebrzdan surovež že nič več ne opazi, da se ne zaveda svoje surovosti.

Vsled zoprnosti hinavske ali frakarske priliznenosti včasih odpuščamo ali celo hvalimo »gorenjsko«
robotost, ki je odkritosrčna, naravnostna. Vendar je uglašena, obzirna in dobrohotna odkritosrčnost mnogo lepša. Robotati nastop pač lažje oprostimo, napak bi pa bilo, če bi ga cenili nad olikano možatost.

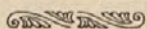
Vljudnost je kakor ograja ob prepadu: vzlic ograji lahko strmoglaviš vanj, pa vendar zelo mnogo pomaga, da se obvaruješ padca. Veren človek se varuje greha, če je pa tudi olikan, se bo še lažje varoval vsake napake, padca. Nevernik, ki je olikan in ga ozir na Boga ne varuje greha, ima v vljudnosti in predpisih olikanega vedenja močno in edino oporo zoper greh.

Življenje v družbah, ki se držijo pravil olike, je mnogo prijetnejše, kakor v posuroveli družbi. Celo to lahko tu in tam opazimo, da verni, v srcu še neizkvarjeni ljudje, ki se ne ozirajo na pravila olike, lažje zaidejo v greh in škandal, kakor brezverci, ki so do dna izkvarjeni (pobeljeni grobovi), a se brzdaajo vsaj na zunaj iz ozira na družabne postave.

Naštete misli in naše življenske skušnje nam zadostno utemeljujejo korist in potrebo črtic o olikanem vedenju, ki jih namerava odslej večkrat prinašati v zabavno-poučni obliki »Mladost«. Pri teh črticah se bo ozirala predvsem na napake, ki jih opazimo na samem sebi in v naši družbi. Da na katero ne pozabi, bo prav, ako ji pomagajo vsi bratje in sestre, ki imajo tenak čut za lepo vedenje in ki trpe

vsled surovosti svoje okolice. Rada bo sprejemala nasvete in zglede ali dajala odgovore. Če bomo napake spoznali, se jih bomo lažje ogibali. Ker bi bili radi lepi, se bomo vsega hitro navadili, kar nas dela le-

pe, samo da to izvemo. Radi bi dopadli, zato se bomo učili, kako se moramo zadržati, da nas bodo cenili. In brez vljudnega obnašanja bi tudi ne mogli postati pravi — Orli in Orlice.

Točnost.

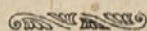
Točnost je čednost, ki nagiblje človeka, da izvrši vsako opravilo ob pravem času.

Točnosti nasprotna napaka — netočnost, zanikrnost je tudi med nami močno razširjena, dasi vsakdo sme od članov telovadne organizacije pričakovati, da so bolj točni kakor drugi ljudje! Kjer so ljudje točni, si prihranijo mnogo dragocenega časa. Netočnost nekaterih prisili druge, bolj točne, da tratijo z dolgočasnim čakanjem zlati čas dela ali spanja in izgubljajo veselje do društvenega delovanja. Vsled netočnosti izpade marsikatera potrebna seja ali telovadna ura; netočnost pri javnih nastopih škodi ugledu društva, odganja prijatelje in krči dohodke. Netočnost predsednika, vaditelja itd. ubija društvo, ruši disciplino, pohušuje člane.

V začetku marca t. l. bi se bil moral vršiti tečaj za Orlice v Ljubljani. Pravočasno se je priglasilo le 7 udeleženk. Vsled premalega števila priglašanih je vodstvo ta tečaj odpovedalo. Po pretoku priglasovalne dobe pa se je priglasilo še 15 udeleženk. Prepozno je bilo, da bi se moglo na novo oznaniti tečaj, za katerega je bilo že vse pripravljeno. Da ne bi pravočasno pri-

glašene hodile zastoj v Ljubljano, jih je vodstvo telegrafično obvestilo, ker za pismo odpoved ni bilo več časa. Vzlic temu je pa vendar več sester prišlo v Ljubljano — gledat na uro, ker jim pošta ni dostavila pravočasno odpovedi, ali pa tisti, ki so obvestilo dobili v roke, niso točno obvestili priglašenk. Netočnost v priglaševanju je bila vzrok splošne nezadovoljnosti, zmede in precejšnjih stroškov. Predavatelji, ki so se pripravili za predavanja in si zagotovili prosti čas, so bili vznevoljeni in drugič jih ne bo več lahko pridobiti za sodelovanje.

Netočnost tajnikov stane letno par tisoč kron (papir, poštnina, delo) vsled potrebnih opominov. Ravnotako netočnost v plačevanju, naročanju itd., na razne načine škoduje odsekom in celi Zvezi. Zato opomin k točnosti ni nepotrebna sitnost, ampak dolžnost vseh voditeljev in odborikov, ki morajo pred vsem z osebnim zgledom pospeševati to prepotrebno čednost, ki je toliko manjka v naših vrstah. Kdor je vnet, navdušen Orel, kdor ima pravega orlovskega duha, si mora prizadevati, da bo v izpolnjevanju vseh svojih dolžnosti točen kakor ura. —f—

Kako nastane nova številka Mladosti.

Urednik zbere spise in dopise, ki jih je odobril uredniški sosvet za natis in jih prikroji glede zunanje oblike, ako je treba kaj izpremeniti v stvarnem ali v jezikovnem oziru. Če je gradiva premalo, mora iskati sotrudnike in prositi doneskov. Ravno tako, če je zbrano gradivo prenenolično, suhoparno. Kadar je pa gradiva preveč, mora odbrati, kar najlažje počaka oziroma se lažje odloži do prihodnje številke.

Ko je delo urednika končano, izroči spise tiskarni. Tu dobe tvarino najprvo v roke stavci, ki navadno vsled drugih nujnih del šele čez par dni začno staviti. Črko za črko iščejo v predalu za črke in jo postavijo v okvir, dokler ni spis se-

stavljen. Potem zmočijo kos papirja, pomažejo črke s črnilom in odtisnejo postavljen članek na papir. Ko postavijo in odtisnejo vse spise, jih pošljejo uredniku, da jih sam ali pa po korektorju (popravljavcu) pregleda in morebitne napake stavca popravi. Nato stavec popravi zaznamovane pomote in začne »lomiti stavek«. Urednik mora določiti, v kakšni vrsti bodo stali članki in dopisi, kam naj se ustavijo morebitne slike in okraski (vinjete).

Da je vsaka stran lepo izpolnjena in izravnana, mora stavec od dopisa ali članka, ki je predolg za eno kolono (stolpec, kakršna sta dva na eni strani), odlomiti predolgi del, s katerim se začne naslednja kolona ali stran. Če se nazadnje pokaže,

da je gradiva preveč ali premalo za novo številko, mora urednik poskrbeti, da izravna. Včasih mora zamenjati kak članek z novim, ki je krajši ali daljši, kakor pač potreba nanese, že stavljenega odloži za poznejšo številko, novega pa dá stavcu, da ga postavi. Pomaža si tudi lahko s tem, da od daljših člankov polovico dá natisniti v tej, drugo polovico pa v prihodnji številki. Ali pa nekaj krajših člankov odloži, oziroma spiše, če nima že pripravljenih v svojem uredniškem predalu, ki že dolgo ni nikdar popolnoma prazen, pač pa večkrat manjka različnih spisov, kakor jih naročniki z zanimanjem bero.*

Od stavca roma tako sestavljena številka k tiskarju, kjer čaka tako dolgo, da so izvršena dela, ki jih tiskarski stroj opravlja. Ko pride na vrsto, pritrdi tiskar stavek za Mladost v stroj, poklada vanj velike pole papirja, na katere pritiska stroj s črnilom namazani stavek, katerega je korektor prej še enkrat pregledal in popravil morebitne napake, ki jih je znabití prezrl pri prvem pregledu pred lomljenjem stavka.

Te velike natisnjene pole gredo iz tiskarne v knjigovoznico, kjer jih zganejo tako, da si slede strani, kakor treba in jih sešijejo skupaj z ovitkom, ki je posebej natisnjen, v novo številko. Zatem knjigovez na posebnem stroju, ki stisne kar po 50 ali še več izvodov trdo skupaj, poreže

* Naj vsakdo, ki ima kakšno željo, o čem naj bi pisala Mladost, to sporoči uredniku, ki bo upšteval te želje, kolikor bo mogel.

robove in izgledi papir. Seveda tudi to delo mora čakati, dokler ne pride vrsta nanj.

Knjigovoznica pošlje naročeno število izvodov ali zvezkov nove številke upravi Mladosti, ki jo pošlje vsem tistim naročnikom, katerih naslove ima napisane v svoji knjigi. Za razpošiljanje izroči upravitelj Mladost tistim, ki imajo nalogo ekspedicije. Ti morajo napisati naslove, zlepiti ovitke, nanje nalepiti naslove in znamke (ako ne plačajo poštni upravi kar za vse poštno pošiljatve določeno vsoto v gotovini — glej nadpis na naslovni strani ovitka) ter jo odpeljati na pošto. Pošta v Ljubljani pa dobi v prvih tednih meseca cele težke vozove raznih listov, ki izhajajo mesečno; vsled tega zastanejo nekateri listi par dni, preden pridejo na vrsto za odpošiljatev. Tudi lahko odpade pri prekladanju kak ovoj ali naslovni listek in poštar ne ve, kam naj pošlje, zato vrne tak list brez naslova upravi, ki čaka na reklamacije (ponovne zahteve naročnika).

Vsa naštetá opravila so toliko zamudna, da ni prav nič čudno, ako dobiš Mladost, ki jo je izročil spisano urednik tiskarni 20. marca, šele 10. aprila. Če pa mora še pri stroju, knjigovezu ali ekspeditorju vsled izrednih zaprek dalje čakati, jo boš še pozneje prejel. Tudi se ne jezi, ako si poslal že 10. februarja dopis, pa ga še 15. marca ali celo aprila ne bereš v Mladosti, ker je za marčevo številko prišel prepozno, v aprilu pa se je moral odložiti vsled obilice gradiva ali pa je bil že zastarel.

J. H.

Tekme in javna telovadba F. G. S. P. F. v Metz

dne 25. julija 1920.

(Dalje.)

F. G. S. P. F. je objavila za nedeljo, dne 25. julija obširen spored, katerega se je točno držala in do pičice natančno pravočasno izvedla. Da je mogla obvladati točno ves načrt, si je zagotovila veliko število sotrudnikov, ki so pravočasno pričeli z organizacijo dela.

Načrt je obsegal naslednje točke: Ob 5. uri. Začetek telovadne tekme. Ob 6. uri. Začetek tekem v bobnanju in trobentanju ter tekme godb. Ob 10. uri 30 m. Pohod v stolno cerkev. Ob 11. uri. Sveta maša z govorom škofa in blagoslovom. Ob 13. uri 45 m. Uvrstitev vseh društev z zastavami na Place Mozelle. Ob 14. uri 15 m.

Manifestacijski pohod skozi Metz na telovadišče. Ob 15. uri. Na telovadišču: Defilacija čet, defilacija zastav, pozdrav zastav, javna telovadba (orodné vaje, piramide, proste vaje z godbo, boks, prosto izbrane vaje čet posameznih društev), nagovor predsednika Zveze, petje himne vseh čet, apoteoza (poveličanje zmagovite Francije). Sodelovala je ena vojaška in več civilnih ter društvenih godb.

Organizacija cele prireditve (v ilustrirani brošuri: Metz 1920. Concours national et international de la F. G. S. P. F. 25. juillet. Programme et Guide. Str. 75.) je bila določena tako-le: Predsednik, pod-

predsednik (poslanec Mozelskega okrožja), 4 častni podpredsedniki (okrožni prefekt, guverner mesta, škof v Metz, in mestni župan), 19 častnih članov odbora (5 senatorjev iz okrožja, 5 poslancev iz okrožja, generalni vikar škofije Metz, vojaški komandant trdnjave, komandant pehotne divizije v Metz, podprefekt okrožja Metz, 5 višjih vojaških in civilnih uradnikov, predsednik F. G. S. P. F.), lokalni odbor (1 poslanec, 2 ravnatelja šol, 1 občinski svetnik, predsednik zbora sodnikov tekem, ravnatelj tekem, glavni tehnični voditelj tekem in tajnik zbora sodnikov), komisije (odseki): agitacijska (4 člani), finančna (3 člani), prometna (4 člani), prehranjevalna (5 članov), stanovanjska (4 člani), za sprejem in obhod (4 člani), za tekme in slavnosti (4 člani, med njimi tehnični načelnik Zveze).

Manifestacijski pohod se je vršil v 9 kolonah, ki so obsegale po 8 do 21 čet. Skoro vsaka kolona je imela svojo godbo ali zbor fanfar, rogove in bobne pa je imela vsaka četa svoje. Kolone so imele ime po barvi zastave, ki je načelovala koloni (modra, bela, rdeča, zelena, rumena in pa kombinacije po dvoje barv). Za godbo iz Metza ki je otvorila sprevod, je šla zastava Zveze, za njo pa četa iz pariškega predmestja Montmartre, ki je pri zadnji tekmi Zveze dobila prvo darilo in si s svojo zmago priborila najvišjo čast: da sme nositi kip Orleanske device in zastavo Zveze (dokler si zastave ne pribori s prvim darilom pri zvezini tekmi druga četa). Nato so se vrstile zastave in čete gostov: Belgijcev, Luksemburžanov, jugoslovanskih Orlov itd. Drugo kolono so tvorile čete Alzačanov, tretjo izvečine čete iz Pariza. V zadnji koloni so korakali domači in okoličanski telovadci. Cel sprevod je štel čez 5000 telovadcev in sicer 204 čete iz članov 138 društev. Vsako društvo je imelo svojo zastavo (majhno, preprosto, ki bi pri nas komaj stala 2000 kron) in svoj krog, ki se je le malo ločil od civilne obleke.

Telovadišče je obsegalo kakih 100.000 m² prostora (raven, neizglajen travnik na otoku St. Symphorien, pod mestnim obzidjem, z razgledom na utrjene hribe v okolici z dohodom čez dvoje mostov). Vsled rane ure ni prišlo skoraj nič gledalcev, dasi se je pobirala vstopnina na mosteh. Telovadišče je bilo posejano s telovadnim orodjem vseh vrst in z mizami, pri katerih so sedeli sodniki. Teh je bilo 80, med njimi nad polovico francoskih častnikov do čina polkovnika. Francoska vlada namreč

podpira gmotno in moralno vse telovadne organizacije brez razlike, ker visoko ceni telesno vzgojo in pri tem ne kaže svojega brezverskega značaja. Tistim društvom, ki goje od vojaške uprave priporočeno vrsto vaj, pa daje še posebne ugodnosti. Vendar ni v Franciji monopoliziran noben sistem.

Že pred 5. uro so hiteli tekmovalci v četah po 10—60 mož iz vseh delov mesta proti telovadišču, kamor so vkorakale (vsako društvo zase) pod zastavo, v telovadnj obleki, ki pa ni enotna, kakor pri nas. Sodniki so že sedeli pri svojih mizah. Točno ob 5. uri so pristopili načelniki čet k mizam sodnikov in se vojaško javili s salutom. Oddali so sodnikom pole svojih čet, dali na stavljena vprašanja pojasnila in začeli po odredbi pristojnega sodnika z vajami.

Tekmovanje se je vršilo po določbah tekmovalnega reda, ki ga je izdala F. G. S. P. F. za tekme l. 1920. (Programme des concours de 1920, 79 strani). Da olajša umevanje pisanih vaj vsem društvom, je Zveza izdala dvoje snopičev kot dopolnilo tekmovalnega reda. Ta snopiča vsebujeta priproste skice (Etude schématique des exercices imposés du programme 1920) vseh predpisanih vaj tekmovalnega reda in sicer eden za člane (adultes), drugi za naraščaj (pupilles).¹ Da bomo mogli razumeti opis tekem, se moramo preje seznaniti s temeljnimi določbami, ki urejajo tekme F. G. S. P. F.

Tekme so: narodne (za člane in društva F. G. S. P. F.) in mednarodne (za člane in društva sličnih telovadnih organizacij drugih narodov). Obsegajo: tekme in slavnostni (tekmovalni) javni nastop vseh društev obenem. Tekmujejo: člani zase, naraščajniki, gojenci zavodov in (katoliških) šol pa po svojem redu. Pri slavnostni javni telovadbi smejo nastopiti le oni telovadci oziroma društva, katerim to dovoli zbor ravnateljev, vaditeljev in sodnikov tekem, ki gledajo predvsem na splošno dobro zadržanje in disciplino.

Društva so razdeljena v čete: članov, starejših članov, naraščajnikov, gojencev in učencev (zavodov in šol). Tekmujejo pa čete lahko v eni izmed 9 kategorij (spособnostnih vrst):

A. Obvezne tekme za člane ali starejše člane.

B. Posebne tekme za člane, starejše člane in včlanjen naraščaj.

¹ Nekaj sličnega so skice letošnjih strasburških vaj, ki jih je naša Zveza poslala v februarju odsekom.

C. Neobvezne tekme za iste kakor pod B.

D. Tekme za naraščaj.

E. Tekme za gojence in učence.

F. Tekme za prvenstvo (Championnat artistique).

G. Tekme v va'ah tako zvane vojaške priprave (préparation militaire).

H. Tekme bobnarjev in trobentačev (na pihalih z ali brez tipk).

I. Tekme skupin, sestavljenih iz članov raznih sposobnostnih vrst enega društva.

Splošne določbe F. G. S. P. F. za tekme veljajo za presojanje vaj vseh vrst. Važnejše so n. pr.; pripravo društev za tekme nadzirajo odbori okrožij; ti vpošljejo v določenem roku sezname tekmovalcev posameznih društev Zvezi; k tekmam se pripuščajo izključno le člani, ki so dobili od Zveze na podlagi vposlanih seznamov izstavljenе izkaznice, glaseče se na ime telovadca; vsako društvo sme tekmovati le v tisti kategoriji, za katero se je priglasilo (izjema se dovoli le, ako se je priglasilo za drugo kategorijo na poznejše 15 dni pred tekmo); točno ob napovedani uri se mora javiti načelnik s polnoštevilno četo in seznamom sodnikov; sicer se njegova četa ne pripusti k tekmi (upoštevajo pa se tozadevne pritožbe, dokler trajajo tekme); najmanjša zamuda povzroči, da se odčigne vrstli 5 točk; polurno zamudo opraviči le vis maior (višja sila), ako jo dožene zbor sodnikov in tehnična komisija tekem; čete, ki zamude celo uro, se sploh več ne klasificirajo (ocenjujejo);

društva, ki ne pridejo pravočasno k izkušnji predpisanih prostih vaj, ne smejo tekmovati oziroma nastopiti; ravnotako ne društva, ki ne predložijo imenika članov, ki obvladajo proste vaje; društva, ki se ne udeležijo vseh predpisanih slavnosti (obhod, sv. maša, defilacija, javna telovadba itd.); se ne klasificirajo oziroma se jim izbrise cela klasifikacija (po izvršeni tekmi); na tekmovališču je prepovedano vsako ponavljanje vaj; popravljanje vaj se ne dovoli; vsako društvo mora nastopiti k tekmi s svojo zastavo; določeni uspehi se nagrade s častno kolajno; vsako trobentanje izven programa je prepovedano za čas cele slavnosti; igrati in trobiti se sme le določene skladbe.

Sodniki smejo biti le učitelji telovadbe in izprašani telovadci; nihče ne sme soditi društva, kateremu sam pripada; sodba se ne sme prej izpovedati, dokler ni to od Zveze odrejeno. Klasifikacija vaj obsega po 20 točk: 0, 1, 2, 3 (slabo), 4—7 (srednje), 8—10 (primerno), 11—13 (še dobro), 14—16 (dobro), 17—19 (prav dobro), 20 popolno. Ulomkov se ne zaznamuje (desetink). Orodno telovadbo sodita po dve skupini sodnikov. Posebno strogo se klasificira disciplina in korakanje. Pri nastopu vodi vsako kolono določen načelnik, kateremu pomagata dva pobočnika; načelnik je odgovoren za popolno pravilnost zadržanja kolone. Nagrade tekmovalcev so: umetnine, venci, palme, kolone, denarne vsote in diplome; dobe jih čete, ki so dosegle po 90, 85, 80, 70, 60 odstotkov točk (sijajno, častno, 1., 2. in 3. darilo). (Dalje.)

Skupinske vaje z 12 telovadci.

(Sestavil br. Slana, načelnik Orla št. Peter — Ljubljana.)

I. Telovadci, stoječi v redu, se odštejejo do 12. Na povelje: V skupino — stopaj! stopajo na mesta, kakor kaže načrt. Obrnjeni so vsi v isto smer. Skupina se razklene v prvotno stanje na povelje.

5	6	7		
3	1	2	4	
11	8	10	9	12

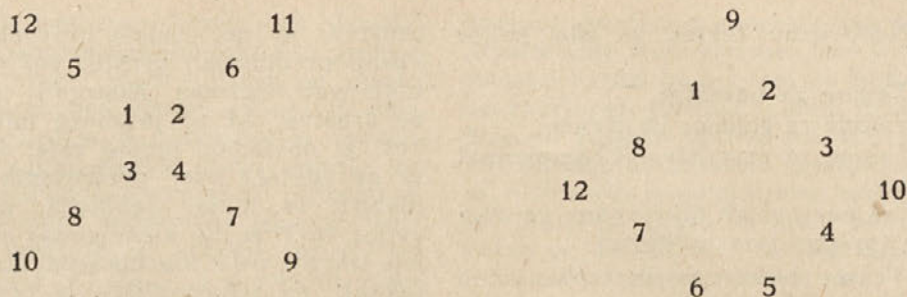
Na 1. izvedejo: št. 1, 2, 3 in 4 prežo.

Na 2.: številki 5, 6 in 7 stopijo na zgornji del stegen številki 1.—4., ti pa jih oprimejo okoli meč; številki 8.—12. se obrnejo s polobratom proti sredi, številki 10. pa poklekne.

Na 3.: številki 6. visoko odroči, številki 5. in 7. odroči, številki 3. z desnico, številki 4. pa z levico odroči, številki 8. in 9. se postavita v ročno stoji na tleh, številki 10. odroči do stika z nogami številki 8. in 9. (ki najdeta tako nekoliko opore), številki 11. in 12. izpadeta proti sredi in z notranjo roko visoko, z zunanjo pa nizko odročita (dlan dol, pogled proti sredi gor).

Drža: 5 sekund (ali več po sposobnosti telovadcev).

II. Iz reda korakajo do 12. odšteti telovadci v položaj, kakor kaže načrt. Obrnjeni so proti sredi v zastopu.

Izvedba:

11

Na 1.: štev. 1.—4. z desno prednožno stojo, z rokami se sprimejo (v nizkem odročenju).

Na 2.: štev. 5.—8. polože roke na rame številki 1.—4. (vsak svojemu predniku) in skrčijo desne noge v kolenu nazaj (do vodoravne lege), štev. 9.—12. pa oprijejo te noge z desnico.

Na 3.: štev. 5.—8. se dvignejo v ležno oporo na ramah, štev. 1.—4. (stegnjene roke!), štev. 9.—12. obenem dvignejo (z obema rokama) noge štev. 5.—8. do vzročenja.

Drža: 5 sekund.

III. Do 12. odšteti telovadci korakajo v položaj načrta III.

Štev. 1.—8. se postavijo v krog in obrnejo ven, štev. 9.—12. pa se vstopijo vsaka pred svoj par, obrnjene proti njemu.

Na 1.: pokleknejo pari z notranjo nogo, tako da se kolena parov (1. 2.) (3. 4.) (5. 6.) (7. 8.) dotikata, z notranjo roko se številki vsakega para sprimeta, z zunanjo pa se sprimeta krajnika sosednjih parov (v nizkem odročenju).

Na 2.: dvignejo pari notranji sklenjeni roki v vzročene, zunanji pa v predročenje; štev. 9.—12. polože najprvo na koleno svojega para desno nogo in se

na 3.: dvignejo do stoje (na kolenu), z levo nogo zanožijo, z desnico se opro na sklenjeni roki svojega para (v vzročenu), z levico pa visoko predročijo; pogled v smeri dlani. — Drža: 5 sekund.

Celje. Zapreka za zapreko je ovirala razvoj našega odseka. Krepka volja in globoko prepričanje, da more edino Orel rešiti našo mladino in jo ohraniti nepokvarjeno, je premagala vse ovire. V boju se krepimo in se močno razvijamo. V pretekli zimski dobi je odsek poleg rednih fantovskih sestankov priredil gospodarski tečaj, na katerem so se kmečki fantje vežbali v kmetijskem knjigovodstvu, računstvu i. dr. Tudi govorniška šola, ki so jo nekateri člani z velikim zanimanjem in dobrim uspehom obiskovali, bo rodila v bližnji bodočnosti, kakor upamo, lepe sadove. Za tehnično izobrazbo je članom na razpolago precej bogata strokovna knjižnica. Vse sile pa je združil odsek, da kar mogoče najdostojneje izvrši vse predpriprave za blagoslovljenje lastne zastave, ki so jo že lani izdelale čč. šolske sestre v Mariboru.

Cleveland (Sev. Amerika). Častni član J. O. Z., br. Anton Grdina, piše (12. febr. t. l.): Sporočam, da smo se tudi v Clevelandu oživel za orlovsko stvar. Priloženo Vam pošiljam en odtis programa za igro, ki so jo priredili Orli. (Program obsega na 10 listih med inserati posejane slike iz mariborskega tabora in kratke spise o orlovski organizaciji. Kdor ga želi videti, ga dobi v arhivu J. O. Z.) Zdaj v novem letu bomo začeli bolj živahno delovati. Pri nas imamo člane, ki Vas poznajo še iz domovine. Za uspešno delovanje na orlovskem polju si moramo dopisovati. Kolikor

morem dobiti iz časopisov iz stare domovine, imate zelo živahno po mariborski slavnosti. Tudi Mladost od decembra in januarja sem dobil in pismo o nameravanem izletu na Francosko. To sem sporočil, da si ostanemo v nadaljnjem spominu in Vam kličem orlovski: Bog živi! — Tudi mi z veseljem čitamo poročila o neutrudljivi požrtvovalnosti bratov v Ameriki, in želimo, da se leta 1922. v Brnu snidemo s prvo četo ameriških Orlov.

Pismo bratov iz Dalmacije. Dragi brat! Najsrčnejša hvala za »Mladost« št. 2, katero sem prejel pred par dnevi. Jako me veseli, da vsaj kdaj dobim kako slovensko knjigo ali časopis v roke. Prej sem večkrat dobil tudi »Slovenca« ali »Domoljuba«, a sedaj že nisem dobil od pusta nikakih slovenskih časopisov v roke. Kako pa že kaj doma delujete in pripravljate za letošnje prireditve? Žali Bog, da ne bom mogel jaz nikjer pristostvovati, ker nam bodo vsem podaljšali službeno dobo za dva meseca. Žali Bog, da se štejemo v moderno državo, a ne pozna se resnice in ne pravice. Zdaj smo dobili novice, prišli so iz Zemuna, Srema, Karlovca in Tuzle, ki so vsi jako navdušeni za Veliko Srbijo. Zato imajo tudi povsod bolj prednost. Posebno prednost imajo turški vojaki pri nas, katerih je 12 mož, pa imajo svojo kuhinjo in ko so njih prazniki, imajo prosto; ko pa pride naš praznik, imamo vežbe ali pa kako drugo delo. Kar

smo šli od doma, smo imeli samo par nedelj v Splitu sv. mašo, a sedaj sploh nobeden ne sme iti iz vojašnice, kjer je bil prej samostan, a je zdaj vse razrušeno; vojaki spet v cerkvi. Tako da ko bi morali napredovati, pa nazadujemo. To je — hvala Bogu — dobro, da ni mraz. Danes sem se prvič v novem letu kopal, je kaj prijazno. Tu je sedaj najlepši čas, kot pri nas v maju; vse je v cvetju in vse že sade. Kaj pa doma, ali imate tudi lepo vreme? Kako imate pa program za prireditve? Kdaj bo izlet in telovadba na Bledu? Kakor so mi bratje pisali, jih je mnogo odšlo zopet v Srbijo, Bosno in na Hrvaško k vojakom; mi jih je že par pisalo, kako se jim godi. Veselilo bi me, če bi mi kaj večkrat še poslali kake slovenske časopise, ki bi jih radi vsi čitali; »Mladost«, ki mi jo pošljete, gre tudi tja, kjer stoje naši na straži proti Italijanom, Mislim, da tudi mi v najkrajšem času krenemo tja. Bodite srčno pozdravljeni; iskren pozdrav vsem bratom Orlom in sestram Orlicam pošiljamo bratje vojaki. Z Bogom!

Kamnik. Odločno in neupogljivo stojim na stališču, da se med seboj ne smemo samo hvaliti in poveličevati, temveč tudi grajati in krepko opominjati. Naša tiskana glasila ne smejo poročati zgolj o »sijajnih prireditvah« in s »čudovito preciznostjo« izvajanih nastopih, da se slavno »občinstvo kar divi«, ampak morajo rada ali nerada dvigniti svoj glas tudi takrat, kadar pokažejo naši bratje Orli svojo neorlovsko in nebratsko plat. — Zakaj naj bi tega ne storili? Da skriremo svojo slabost pred nasprotniki? Puhel izgovor! Veste kaj, bratje? Sv. pismo pravi: »Resnica nas bo osvobodila.« Čujete? Resnica, ne hinavščina! Več o tem berite v knjigi: »Spomini orlovske mladosti« v poglavju: Pismo. — 19. in 20. marca je bil v Kamniku izobraževalni tečaj za fante. Zbralo se je kakih 50–60 fantov iz okolice. Spored je bil skrbno sestavljen in mirno rečem: vsi predavatelji so storili vse, da so bila predavanja res poučna. — Povabil sem vso okolico, povabil posebej kamniške fante Orle, da se udeležijo in agitirajo. Veliko sem zidal nanje. Toda doživel sem neverjetno dejstvo, da se je poleg br. B. en sam Orel iz Kamnika udeležil enega samega celega predavanja. Nič več! Kje so bili drugi? Niso utegnili? Nasprotno! Ne prestano so pohajali okoli dvorane, postavali v predsobah, kukali skozi stekla na nas. Tudi notri so prihajali, ostali nekaj minut v zadnjem kotu kot človek, ki ga vsa stvar zanima kakor lanski sneg, pa spet odhajali. Pa da bi vsaj to naredili brez hrupa! Toda ne! Bolj ko vrata zaropotajo, bolj slovesno poteka poučno predavanje! Prireditelji tečaja smo pričakovali, da se bodo okoličani navdušili za orlovstvo ob dobrem, vzornem zgledu Kamničanov. Pri telovadnem nastopu zvečer so res pokazali lep uspeh; vprašanje je pa, kdaj se bodo zavedli, da Orel ni zgolj telovadna, temveč nič manj splošno izobraževalna in vzgojna organizacija. Izobrazba uma in srca je mnogo bolj potrebna nego telesne vaje. — Pa saj so naši Orli že morda tako visoko izobraženi in olikani, da imajo predmete poučnega tečaja v malem prstu? Molčimo o tem, rečem samo to-le: Brata B. in P. z Brda sta zmožna ne samo razumeti, temveč tudi prirediti podobne tečaje, pa sta vendar do zadnjega vztrajala, z zanimanjem sledila, celo zapisovala. Tako so ravnali tudi mnogi drugi, o katerih izobrazbi nihče ne dvomi. — Še nekaj! Prišel je k meni tečajnik iz kmečke fare in mi je potožil: Pri Orlih sem bil, pa sem zelo nezadovoljen. Slišal sem iz njih ust besede, ki bi jim rekli klafanje.

1 8. septembra.

Tudi kletev. In celo iz ust naraščajnikov! Kako se vse to ujema z orlovskim geslom: K solncu, k svetlobi!? — Fantje, tu imate resnico! Sprejmite jo in ukrenite po orlovsko, kar se vam zdi prav — če hočete svobode! Če hočete suženjstva, odbijte resnico in ji recite — laž! P. Bernard Ambrožič.

Moste pri Ljubljani. Orlovska organizacija ima tu na razpolago lep dom, v katerem se zelo pogosto igra, telovadi in poje se pa manj. Vendar se je vršila prav povoljno 27. februarja notranja orlovska prireditve. Nastopili so Orli (6 s članskimi in 3 z vaditeljskimi prostimi vajami), Orlice (6 s prostimi vajami za l. 1921. in 4 s simbolično »Dvignite Orli«) in gojenke s prostimi vajami. Pokazali so tudi telovadsko rajanje članov in članic ter gojenk. Telovadnemu nastopu, ki je (vzlic številnim hibam glede pravilnosti gibov, netočnosti v poveljevanju Orlic, neizvežbanemu petju) pokazal dobro voljo in nadarjenost nekaterih članov in članic, je sledila burka »Eno uro doktor«, ki ni bila srečno odbrana za resen telovadski nastop. Naj bi vrli Orli in Orlice v Mostah pridobili kaj več članov in deškega naraščaja ter redno telovadili tudi po nastopu!

—r.

Ljubljana — Sv. Jakob. Od nas se v Mladosti ne bere mnogo dopisov, toda kljub temu se živahno razvija življenje v našem odseku. To je opaziti zlasti od zadnjega rednega občnega zbora sem, ki se je vršil dne 19. okt. 1920. Od tedaj pa do konca februarja smo imeli 11 fantovskih večerov, odbor pa je imel 15 sej. Dne 26. okt. smo uprizorili v Ljudskem domu igro »Zaklad«, ki je v vsakem oziru lepo uspeła. Dne 30. jan. je priredil odsek s sodelovanjem Orliškega krožka telovadni večer v Unionu, ki pa v gmotnem oziru ni tako izpadel, kakor je bilo pričakovati. Dne 11. jan. se je vršil v svrhu izpopolnitve odbora izredni občni zbor odbora, na katerem je bil izvoljen ta-le odbor: preds. Zvelbar Rud., podpreds. Kogovšek Iv., nač. Valand Alf., taj. Seliškar Vikt., blag. Mejač Fr., gosp. Accetto Vikt., duševni vodja naraščaja Lederhas Ludovik.

Maribor. Delo v našem odseku je zadnji čas zelo oživelo. Imamo redno dvakrat na teden telovadbo, ki je povoljno obiskana, in redno na 14 dni fantovske večere, ki so primerno dobro obiskani in imajo vedno zelo raznoličen, že vnaprej določen program. Predsednik fant. večera se določi vedno vnaprej. Odbor ima redne seje, o katerih se vodi točni zapisniki. Tudi o fant. večerih se vodi zapisnik. Dne 6. febr. smo priredili za predpust igro »Ubogi samci«, ki je prav lepo uspeła. Na pustni večer pa smo se prav dobro, pošteno zabavali na zabavnem večeru tukajšnjega starešinskega kluba.

Ribnica na Pohorju. Odsek v Ribnici na Pohorju se je ustanovil 15. avg. 1920. Svoj prvi občni zbor je imel 22. avg. in si je izvolil za preds. br. Štefana Stiper, Ivana Pušnik za tajnika ter Cirila Pušnik za blagajnika. Vaditeljski zbor sestoji iz br. Lipeta Milave kot nač. in Ivana Ričnik kot vadi. Po svojih močeh se je odsek razvijal in množil. Da se ni razširil v širše sloje, je iskati vzrok v tem, da je prebivalstvo po večini socialistično. Druga ovira pa je ta, da odsek nima primerne prostora. Danes tukaj, jutri tam, so se člani telovadci v poletnih dneh potikali po škednjih, v zimskih pa po zasebnih stanovanjih, kjer so se vežbali in urili nekateri v prostih vajah za dva nastopa, ki smo jih imeli 29. nov. in 25. dec. 1920. Tajnik izkazuje sledeče poročilo: Dne 15. avg. je pristopilo ob ustinovitvi odbeska 21 rednih članov, ob priliki občnega zbora dne 22. avg. 6 članov in pozneje še 8 članov. Telovadni odsek je imel en

reden sestanek. Razen tega sta bila še dva sestanka skupno z orliškim krožkom 29. nov. in 25. dec. Sejo je imel odbor eno, Vložni zapisnik izkaže 26 pisem, in sicer 15 došlih in 11 odposlanih. Mladosti 2. Blagajniško stanje je sledeče: Dohodkov je imel odsek 1345 K, izdatkov pa 1279 K, tako da ima v gotovini 66 K. V hranilnici ima pa naloženih 260 K.

Semič. Najlepsi v našem odseku so fantovski večeri, h katerim se zbiramo vsak četrtek. Večere vodijo bratje menjaje se in po redu, ki je določen v poslovniku. Le škoda, da se jih oddaljenejši bratje ne udeležujejo redno. Brat predsednik je moral k vojakom. Priredili smo mu prisrčen poslovilen večer. V krojih smo se udeležili pogreba očeta brata Malnariča. Novih vaj nas uči brat Papež iz Črnomlja, Bratje, bodimo redni v sestankih in telovadbi! Zvezina prireditelj je blizu!

Velike Lašče. V živem in prijetnem spominu bo ostal nam vsem poslovljen fantovski večer (11. febr. t. l.), ko sta se poslovila od našega odseka br. tajnik Adamič in br. Zabukovec, ki sta odšla v vojaško službo. Ta večer je obenem pokazal, kak uspeh je rodila vztrajna vaja v govorništvu na naših fantovskih večerih in videli smo, kako močna je orlovska bratska ljubezen med člani našega odseka. Po kratkem predavanju br. Al. Hočevarja o »pravicoljubnosti« (po »Zlati knjigi«), nas je iznenadil s svojim nastopom br. Jože Prijatelj, ki je dovršeno deklamiral S. Gregorčičevo »V pepelnici noči«. Zaslužil je laskavo pohvalo navzočega br. župnika J. Ramovša. Sledil je še razgovor o praporu in orlovski akademiji in s tem je bil končan običajen fantovski večer. — Br. vaditelj je nato otvoril poslovilen večer in podal besedo odhajajočemu br. tajniku. Težko mu je slovo od bratov-Orlov, ker so mu bili res pravi prijatelji in bratje. Čujmo glavne stavke njegovega krasnega govora: — »... Močna je vez, bratje, ki veže prijatelje med seboj, a še močnejša je bratska vez, ki nas je vedno družila pri naših telovadnih vajah, fantovskih večerih, prireditvah in javnih nastopih na naših taborih. Tam smo videli, kaj se pravi: biti enega duha. Teža smo se zavedali tudi takrat, ko so letele na nas psovke in kletve, ko je okoli nas brenčalo kamenje naših strastnih, a zaslepljenih nasprotnikov. Po najvišjem vzoru Kristusu smo jim odpustili in doživeli smo, da nismo premagali svojih nasprotnikov z maščevalnim sovraštvom, ampak z odpuščanjem in ljubeznijo... Spomnim vas posebno na naše najljubše dneve, ki smo jih preživeli v Mariboru, ko smo obhajali prebujenje krščanske orlovske misli po vojski. Ne nosite, bratje, mariborskih znakov samo na prsih, ampak tudi v prsih. V srce si vtisnite one misli in načela, za katera smo se ogrevali v dnevih našega slavlja in vstajenja... Jaz odhajam za nekaj časa od vas, a vedite, da bom v duhu vedno med vami, pri vaših sestankih, prelepim fantovskih večerih in izletih. Predvsem pa tudi takrat, ko se boste zbirali okoli našega Kralja pri obhajalni mizi. K božjemu solncu dvigajte srca tudi v prihodnje!... Orlovski klic: Nazaj k Bogu, nazaj k čistemu in treznemu življenju, naj se razlega po vseh naših gričih in vaseh. Bratje Orli, na pravi poti smo, naj nas sedanje težave vedno bolj utrjujejo v naših načelih in v življenju po njih! Današnji fantovski večer je zadnji pred mojim odhodom k vojakom, a ne zadnji v mojem življenju. Upam, da bom na prihodnjem fantovskem večeru, ko se povrnem v vaše vrste, videl že zbrane vse dobre in poštene fante naše lepe velikolaške župnije. Telovadci, ne zamudite no-

bene telovadne ure, vsi pa nobenega fantovskega večera! Ne strašite se truda in zavedajte se, da le v trudu in znoju, polnem radosti, domu gradimo slavo in čast... Kmalu bo prišel čas, ko bo pred našo četo zaplapolal naš prapor. V duhu gledam, kako boste ob njega blagoslovljenju storili sveto prisego, da ostanete zvesti orlovskim načelom do smrti. Jaz ne bom navzoč takrat, zato pa danes še enkrat ponavljam orlovsko obljubo: Obljubljam pred Bogom...« S svečanim glasom je izgovarjal besedilo orlovske prisege in končal: »Kot prisego izrekam to obljubo in kličem v njeno okrepitev in v slovo vsem navzočim: Bog živi!« — Lepo sestavljen in še lepše prednašan govor kmetskega fanta je napravil na vse mogočen vtis in v srcih vseh bratov je zažarela nova ljubezen do orlovskih načel. — V imenu odseka se je v kratkem, ognjevitim govoru poslovil od obeh bratov br. preds. Petrič. Br. voditelj opomni odhajajoča na nevarnosti vojaškega življenja, upa pa, da se bodo njih bodoči predstojniki zavedali, kakli fantje prihajajo iz orlovskih vrst. Zahvali se jima še enkrat za požrtvovalno sodelovanje pri društvu in jima v imenu društva izroči skromno darilo. Pevski odsek jima v slovo zapoje dve lepi pesmi. Tudi najmlajši brat Al. Mencin želi bratom srečno pot, ko nastopi s šaljivo deklamacijo »Smolar«. Srečna bosta, če bosta ostala zvesta orlovskim načelom, a držala se jih bo smola, če kreneta na druga pota. — Br. župnik izpregovori končno o vtisu, ki ga je na vse navzoče, posebno pa nanj, napravil poslovilen večer. Odhajajoča brata pa spomni na to, da se poslavljata od svojih bratov v dvorani, v kateri je na častnem mestu postavljen kip M. B., katere naj se kot verna fanta večkrat spominjata tudi v kasarniških dvoranah. — Na povelje br. načelnika Tomšiča stopijo vsi člani in naraščaj v pozor in zapoje orlovsko himno. Br. načelnik se še poslovi v imenu telovadcev, poda jima v slovo roko, kar storita tudi odhajajoča brata vsem navzočim.

Vič, 27. sušca si je nadela naša zastava prvič žalne trakove. Spremili smo k pogrebu člana našega odseka brata Ivana Reicha. Bil je tih, miren, za svojo starost (17 let) izredno resen mladenič, ki ni manjkal na nobenem fantovskem večeru, na nobeni prireditvi. Umril je vsled vnetja slepiča po operaciji v ljubljanski bolnici. Počivaj v miru, dobri Ivan!

Središče ob Dravi. Praznik sv. Jožefa ostane slehernemu bratu našega odseka v neizbrisnem spominu. Naš Orel je priredil skupno s sestriškim orliškim krožkom slovesen sprejem novih članov in članic. Predpoldne so bratje in sestre z obojnim naraščajem pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Popoldne po večernici so se bratje in sestre zbrali v kroju polnoštevilno v krasno ovenčani društveni dvorani. Slavnost se je otvorila s pesmijo: »Mi smo Orli«. Nato je br. predsednik pozdravil udeležence, zlasti br. Fekonja, ki sta prihitela od št. Lovrenca iz Slov. goric zastopat tamošnji bratski odsek. Temu so sledili govori: br. predsednika (Kaj je Orel), br. Rajnerja Erklavca (O sv. Jožefu — zaščitniku katoliških organizacij), br. načelnika I. Šlambergerja (Orel v boju za sveto vero), s. predsednice M. Črčkove (Orliške kreposti), br. prof. Stjepana Krokeča iz Varaždina (O veri in slovenstvu) ter s. Micike Jakl nove (O pomenu telovadbe za žensko telo). Z deklamacijami so nastopili: br. A. Špešič (»Bog živi«, iz »Mladosti«), naraščajnik Zidarič Feliks (deklamacija naraščaja iz »Mladosti«) in gojenka Julka Bedjanič (»Orlom — Orlicam«). Nanovo sprejetih je bilo 5 bratov in sester. Slavnost je zaključila himna Orlov.

Pozdrav čehoslovaških Orlov novemu nadškofu v Olomucu dr. Sto'anu. »Sveti oče Benedikt XV. je ugodil splošni želji moravskih katoličanov in je imenoval generalnega vikarja dr. Stojana za nadškofa olomuškega... Na nadškofovski prestol seda in — ako Bog da — odvorja stalno vrsto ljubljenih nadpastirjev, mož iz ljudstva, ljubljenej Morave — tatiček Stojan! — Novega metropolitola pozdravlja z vsem katoliškim ljudstvom tudi čehoslovaški Orel in mu poklanja v dar sinovsko vdanost in ljubezen. Pozdravlja dr. Stojana na nadškofovskem sedežu ne le kot svojega dobrotnika in dragega prijatelja, ampak tudi kot svojega uglednega člana, o katerem upa, da bo med prvimi njegovimi deli podpora dela in težen čehoslovaškega Orla. Ako je bil že prvi domači olomuški kardinal dr. Bauer dobrohoten podpornik Orla pred vojsko, pričakujemo s toliko večjim zaupanjem, da bo novi g. nadškof, ki je preživel toliko let sredi med nami, ne le nasledoval dobrohotnost kardinala dr. Bauera, ampak nam bo postal še mnogo, mnogo bližji: da bo postal orlovski nadškof, kakor je orlovski knezoškof dr. Jeglič v Ljubljani in da bo vodil veliko orlovsko družino v višave duhovne popolnosti, k polnosti življenja civilometodske misli. Dr. Stojan nas pozna že mnoga leta, on ve dobro, da ni naš cilj zgolj telesna kultura, ampak jo rabimo le kot sredstvo za vzgojo duševne kulture in da so vodilna načela naša ravnost, kakršna je on udejstvoval v celem svojem delavnem življenju na torišču civilmetodske ideje. Orlovstvo bo vsled tega šlo za Stojanom in Stojan bo gotovo šel z njim! Daj Bože, zelo dolgo!« (»Orel« 1921, št. 1.)

Začetki orlovskega gibanja med Čehi. Brat Žampach opisuje v 1. številu letošnjega »Orla«, kako je vznikla katoliška telovadna organizacija v češkem narodu. Isti vzroki, kakor pri nas, so prisilili tudi češke katolike k snovanju telovadnih odsekov v katoliških društvih. Prvi telovadni odsek si je osnovalo društvo sv. Jožefa v Lišni pri Brnu pod vodstvom mestnega župnika Metoda Hošek dne 5. julija 1902. Prvič so javno nastopili ti telovadci 1. 1903. Do 1. 1909. se ni mogla ta misel razširiti izven okolice Brna. V Brnu je začelo telovaditi 1. 1904. 12 članov. L. 1905. je nastopilo javno 64 telovadcev iz Lišne in Brna, l. 1906. že 124 telovadcev. Vojaški vpoklici so zelo ovirali takratni razvoj. L. 1909. so se voditelji čeških katolikov v sporazumu z dr. Krekom lotili dela za povzdigo telovadne mladinske organizacije, ki si je nadela ime Orel in se hitro začela širiti na Moravskem. Danes nosi to naše ime 60.000 čeških fantov in deklet, ki delajo za iste cilje kakor mi.

Kako časte čsl. bratje Orli spomin dr. J. Ev. Kreka.

Preds. orlovskega okrožja Boskovice, župnik brat P. Fran Zřidkaveselý, je sporočil v dopisu št. 51 z dne 25. febr. 1921, polnem spoštovanja do našega narodnega voditelja in očeta Orlov dr. Kreka in prekipevajočem veselja ter ponosa, da si je njegovo okrožje (župa Boskovičká) izbralo za svoj naziv in simbol delavnosti ime: »Boskovičká orelská župa dr. J. E. Kreka«. Dopis nosi tudi že štampiljo s tem imenom, ki ga je dovolilo predsedstvo Čsl. Orlovske Zveze.

Orli in Orlice Krekove župe žele prevzeti vodstvo naših čet, ki bodo poletne na 1. čsl. orlovski tabor (ozir. II. slovanski orlovski tabor) 1. 1922. v Brnu. Radi bi nas pogostili in nam dne

16. avg. razkazali svetovnoznano brezdno Maccho in jame Moravskega Krasa v bližini Boskovic, kamor se namerava izlet množic (kakor smo jih mi peljali iz Maribora skozi Vintgar na Bled).

Potruditi se bo treba, da bomo tudi mi mogli s svojim vlakom in po številu vsaj 350 (kolikor je bilo čsl. Orlov in Orlic v Mariboru) vrniti bratski obisk. Pa da se bomo tako znali postaviti kakor so se oni pri nas!

Bratje in sestre dr. Janeza Ev. Kreka: Nasvidenje v Brnu in v Macochi! Bog vas živi!

Čehoslovaški poslanci so Orlom izvojevali vstop v srednješkolske telovadnice na Slovaškem, ki so bile doslej odprte le Sokolom.

Obračun boljševiškega nastopa na Čehoslovaškem. Pri poskusu prevrata, ki so ga v decembru izvedli čehoslovaški komunisti na povelje in z denarjem iz Rusije, je bilo več tisoč ljudi zaprtih, vsled stavke je 162.100 delavcev izgubilo na plači 14 milijonov 705.000 K, v premoškopih je škode 57 milijonov, 10 ljudi je bilo ubitih okoli 100 pa ranjenih.

Čehoslovaška izda letos za telesno vzgojo 1.340.000 K, in sicer za študije zdravnikov in učiteljev 50.000 K, podpora društvom 500.000 K, za propagando 30.000 K, za igrišča in telovadnice 10.000 K, za Tyršev sistem 10.000 K itd. Čehoslovaški Orel, ki ni ničesar dobil, zahteva svoj del od vlade.

Razmerje čehoslovaškega Sokola do vere in Cerkve. Na sokolski zabavi v Krumsinu je Sokol govoril četrt ure bogokletno in brezversko o Bogu in o veri. Več Sokolov je agitiralo za odpad od katoliške Cerkve. — Ker je v Hošticah pri Viškovu ob priliki sv. misijona prejelo tudi nekoliko Sokolov sv. zakramente, so pisale liberalne »Viškovske Novine«, da »ne more biti noben pošten Čeh rimski katoličan. Dvakrat nemožeje je to za Čeha-Sokola, kajti sokolska načela nasprotujejo nazadnjaškim cerkvenim nazorom.«

Življenje v Chrudimu na Češkem kaže, kako pojmujejo nasprotniki naše vere svoje načelo: vera je zasebna stvar. Neprenehoma se vrše shodi svobodomiselcev in narodne Cerkve. Vsak teden se dvignejo k pohodu, da bi kje osvojili kakšno katoliško cerkev s silo. Pred kratkim so hoteli zavzeti dve cerkvi v Luži. Prišli so tja s koli in palicami, noži in samokresi. Orli v kroju, verni moške in žene so obstopili cerkvi v številu 1200 in ju obdržali v posesti katoliške Cerkve. Par dni nato je bil ponoči ranjen župnik. Orli, ki so to izvedeli, so alarmirali vso okolico v obrambo.

Príprava na vojaško službovanje v alzaški mladeniški zvezi. Francoska vlada že več desetletij močno podpira telovadne organizacije iz ozira na veliko korist teh organizacij za obrambo države. Tistim društvom, ki vadijo po načrtu, odobrenim po vojnem ministrstvu, ki je izdalo v ta namen tudi več knjig in drugih učnih pripomočkov, daje na izrecno prošnjo to ministrstvo posebne predprave. Tudi katoliška društva zveze F. G. S. P. F. se pridno potegujejo za dosego S. A. G. (Société agréée par le Ministre de la Guerre), t. j. za izjavo vojnega ministrstva, da priznava proscemmu društvu na podlagi dokazov, da redno vrši telesno vzgojo po predpisih ministrstva, takim društvom postavno zajamčene ugodnosti in privilegije. Znak S. A. G. in ugodnosti, ki jih znači, ministrstvo lahko odtegne društvu, ki bi zanemarjalo vežbanje. Al-

zaška katoliška telovadna zveza se imenuje torej: L'Avant-Garde du Rhin (S. A. G.), posamezno društvo n. pr. La section de gymnastique du «Cercle catholique de Munster» (S. A. G.). Prednosti, ki jih daje S. A. G. društvom, so: vojaška uprava daje društvom po določenih pravilih na razpolago osobe, orodje in prostor. V garnizijskih mestih daje posebne instruktore, kjer teh ni, pa orožnike, da vodijo vaje. Tudi dobivajo posamezna društva letno podporo (800—1200 frankov). Kjer žele jahalni pouk, ga jim preskrbi vojaštvo. Ravnotako pouk v streljanju (vojaško poveljstvo mora dati orožje, municijo, instruktore in prostor), plavanju, lahki atletiki itd. Vendar pa morajo biti S. A. G. zavarovani zoper nezgode, zavarovati morajo tudi instruktore in plačati jim morajo dnevno 1-50 fr. do 7 fr. nagrade. Orožje in municijo (od 15. do 17. leta po 20, nad 17. leto po 40 izstrelkov) jim daje brezplačno; nad to število pa si je smejo poceni kupiti, ako žele več streljati. Za tekme v streljanju dobé municijo zastonj. Vojaške konje dobé za učenje v jahanju zastonj; kjer ni vojaških konj, dobé denarno podporo v ta namen. Tudi imajo S. A. G. razne ugodnosti pri nabiranju članov (agitacija) za te vaje.

Francoska vojaška oblast prireja telovadne tečaje za vaditelje telovadnih organizacij brezplačno, deloma celo daje revnejšim udeležencem podpore v ta namen. Čas tečaja (n. pr. cel teden skupaj ali ob nedeljah enega ali več mesecev) določijo organizacije same.

V pustni noči. — V veselem francoskem mestu je obstal po polnoči rešilni voz pred vrati bolnišnice. Iz njega so dvignili in prenesli v posteljo mladega moža, ki je po komaj prestani težki bolezni šel na maskeradni ples in se tamkaj zgrudil o polnoči vsled nevarnega povratka bolezni. V maskeradni obleki se je vlegel na smrtno posteljo. Tretji dan je opozoril zdravnik usmiljenko, naj peskrbi za dušo bolnika. Toda mladi mož s psovkami zapodi sestro, češ: ne bom še umrl, ne! Kmalu nato zgrabi strašen krč bolnika, trgovca iz oddaljene Normandije, in v smrtnem strahu zgrabi roko sestre, ki je imela službo pri njem in zakriči pretresljivo: »Pomagajte, sestra, pomagajte, umrl bom!« Preden pa mu je mogla sestra pomagati, je omahnil nazaj, izpustil roko preplašene usmiljenke in zagrgrl s poslednjim dihom: »Prepozno...« Umrl je brez sv. zakramentov, v tujini.

Nadškof dr. Fritz iz Freiburga o telovadbi. Novoimenovani nadškof je v nagovoru na katoliška mladinska društva izrekel: »Nisem med tistimi, ki so kdaj v svojem življenju telesne vaje omalovaževali. V svoji mladosti sem bil sam vnet telovadec. Zato boste razumeli, da nisem noben nasprotnik, ampak gorak prijatelj telesne izobrazbe. Vadite in gojite telovadbo, sport in igre, seveda tako, da ne pretiravate in ne škodite zdravju. S telesno vajo se pridobi moški nastop, odločen pogled, uglajeno obnašanje, neustrašen značaj. Poleg telovadbe pa ne smemo zanemarjati dolžnosti do Boga in do ljudi. Pri katoliški mladini ne sme biti telovadba in sport zadnji namen, ampak le sredstvo v dosego višjih ciljev. Paziti moramo, da bomo v prvi vrsti dosegali idealnejše namene.«

Poučno svarilo. Kakor pomaga vladati vladarju državo zbor ministrov in visoki uradnikov, tako vladarju sv. Cerkve pomagajo kardinali in višji dostojanstveniki, ki so organizirani v 11 kongregacij. Vse skupaj se imenujejo Curia Romana, vsaka zase ima pa svoje posebno ime in svoj delokrog, ki se razteza na vso Cerkev, n. pr. varstvo vere in npravnosti, organizacijo škofij, postavodajo

in upravo sv. zakramentov, zadeve redovništva, razširjenje vere v misijskih krajih, cerkveno politiko itd. Najimunitnejša kongregacija je v nekem oziru kongregacija svetega otčija (ustanovil jo je papež Sikst V. leta 1587.), ker ji predseduje papež sam in ima namen, čuvati čistost vere in npravnosti. Ta kongregacija je pred kratkim v posebnem pismu opozorila francoske škofe naj skrbno pazijo na nevarno početje nekih katoliških organizacij, ki imajo zelo nejasen program in si znajo pridobivati znatno podporo pri dobrosrčnih katolikih, a imajo pravzaprav kot glavni namen, širiti le versko mlačnost in indiferentizem. Imenoma navajajo v pismu »Katoliško mladinsko zvezo«, ki se zelo širi in dobiva dosti podpor. Take zgolj po imenu katoliške organizacije so pravi katoliškim organizacijam, veri in Cerkvi zelo škodljive, ker delajo s svojim katoliškim imenom in nekatoliškim delovanjem zmedo med katoličani, cepijo njihove vrste, izrabljajo njihov denar, širijo katoliški liberalizem in pripravljajo tla razprtijam med katoliki.

Res katoliška je le organizacija, ki jo priporočajo škofje in podpirajo škofom pokorni duhovniki. Pazimo tudi mi!

List švicarske katoliške telovadne zveze pri naša v marčevi številki prestavo dodatkov iz našega Vadnika.

Duhovne vaje prirejajo ne le dekleta in žene Marijinih družb v naših mestih vsako leto, ampak tudi telovadci v Alzaciji, Belgiji itd. Da, tudi številni orlovski odseki — samo da ne pri nas, ampak na Čehoslovaškem, so priredili v adventu in prirejajo v postu duhovne vaje že več let. Imajo že tudi par knjižic z govori in navodili za take vaje, ki jih je izdala čs. Orlovske Zveza.

»Hočem, da se Amerika iznova versko poživi, kakor je bila v prvih dneh republike. Ali ste opazili, da pri verzajskem mirovnem dogovoru niso priznali Boga Vsemogočnega? Kar se mene tiče, ne morem upati v srečne razmere med narodi, razen če bo med njimi vladalo vzajemno priznanje Najvišjega Bitja.« To so besede, ki jih je govoril 18. decembra 1920 Wilsonov naslednik, ameriški predsednik Harding.

Društveni davek v Čehoslovaški. Društva, obstoječa nad 10 let, morajo plačevati ekvivalentni davek. Pred prireditvami morajo čehoslovaška društva — kakor naša — izročiti vstopnice občinskemu uradu, da jih kolékuje. Od vstopnic do 1 K se plača 10 vin., do 2 K se plača 40 vin., od 2 K do 5 K že 20%, do 10 K 30%, do 20 K 40%, nad 20 K pa 50%. Davka proste so: zgolj dramatične predstave, poučna in izobraževalna predavanja, dijaške prireditve, telovadni nastopi v telovadnicah; pa le, če niso te prireditve v zvezi z godbo ali petjem, ali s prodajo jestvin in pijač.

Mažari bi radi olimpijske igre l. 1928. imeli v Budimpešti in so voljni v ta namen zidati ogromen štadijon.

Ruska boljševiška vlada je vpeljala obvezen telovadni pouk za mladino od 14. do 20. leta po Tyrševem sestavu. Prirejajo se tudi javne sportne in telovadne prireditve.

Letno poročilo tajništva alzaške katoliške organizacije mož in mladeničev. Glavno tajništvo zveze katoliških društev Alzacije je začelo poslovati 1. maja 1919 v Strasburgu. Prvi sestanek delegatov po vojski se je vršil 26. in 27. novembra 1919 v Kolmaru. Dal je zvezi novo življenje in novo smer ter je do drugega sestanka delegatov, 17. in 18. novembra 1920, poživil že vsa pred vojsko obstoječa društva. Poleg zveze moških društev (52), ki šteje 9000 članov, obstoji mladeniška zveza, ki

šteje v 107 društvih 10.000 članov (v letu 1913. je obojna zveza štela 146 društev z 21.000 člani). V pretečenem letu se je ustanovilo 17 mladeniških in 3 moška društva. Naročnikov glasila zveze je bilo 8000. Najboljši prireditvi sta bili: velikonočne duhovne vaje (102 člana) in kršč.-soc. počitniški tečaj (100 udeležencev). Vodstvo je imelo v letu 1920. štiri seje, predsedniki društev pa so sedemkrat zborovali. Glavni tajnik zveze je imel 67 shodov, 25 pridig, 25 revizij in sej, pri duhovnih vajah in na tečaju je bil ves čas navzoč. Došlo je 1195, odposlalo se je 864 pisem. Poročilo poudarja, da je zveza mogočno napredovala na zunaj, a premalo na notranji poglobitvi. Zahteva več pozornosti za socialna in verska vprašanja. Obnesle so se duhovne vaje za mladeniče, ni pa bilo mogoče pridobiti zanje mož in rekrutov!

Katoličani na Nizozemskem so zadnje desetletje s svojim organiziranjem, smotrenim delom dosegli krasne uspehe, 1½ milijona katolikov je napram 2½ milijona protestantov doseglo 22. decembra 1920 v parlamentu, da bo Nizozemska zopet imela stalnega zastopnika pri papežu (prvič po letu 1871.). Upajo tudi na zmago v zadevi ureditve nedeljskega počitka. Prepovedane bodo najbrž celo javne igre, zlasti nogomet, ki je postal javna in splošna nadloga v celi deželi (vse in povsod se brca in suje, da nikjer ni človek varen pred žogo ali celo kamnom). V novembru leta 1920. je dobil veljavo novi šolski zakon, po katerem so privatne šole enakopravne državnim šolam. (Nizozemska država, v kateri je na najboljši način ločena Cerkev od države, katolikom zida šole in plačuje učitelje država, seveda ravnatoko tudi protestantom.) Kmečka zveza, ki je bila doslej krščanska, je postala na zadnjem obnem zboru katoliška (samo za katolike). V deželi cvete najčistejša katoliško življenje, ker so se očistili duhovi v bojih s protestanti. Nizozemska je dežela misijonov in duhovnih vaj, ki nikjer niso tako pogoste in dobro obiskane (izvzemši morda Alzacijo). Na Nizozemskem ne more nihče ostati pri prepričanju in izjavi: jaz nisem ne to ne ono, sem nevtralen; kdor tako pravi, ga imajo vsi za liberalca najslabše vrste, za nevarnega hinavca ali za mevžo. Svetopisemsko dramo »Prokletstvo raja« katoliškega pesnika Landry-ja igrajo tudi protestanti in v teku 10 mesecev jo je igralo kraljevo gledališče 125krat. — Katoličani se torej kulturnega boja nimajo nikjer bati, ker v boju se le očistijo duše, rastejo plemenite moči, zavest in volja do dela, celo kulturno in versko življenje katoličanov pa se plemeniti in poživi.

V mednarodni evropski telovadski zvezi so včlanjene organizacije iz Belgije, Cehoslovaške, Danske, Francije, Britanije, Italije, Luksemburške, Nizozemske, Norveške, Rumunije in Švedske. Izbrisani sta Mažarska in Nemčija. Iz Jugoslavije še ni nobena organizacija včlanjena v tej zvezi, ki bo letos (v avgustu) priredila VII. olimpiado v Anversu (Belgija).

Telovadno vseučilišče bodo postavili Nizozemci v Amsterdamu ali v Utrechtu, ki sta ponudila v ta namen brezplačno gradbeni prostor. Zavod bo sprejemal do 200 slušateljev obojega spola. Do 14 profesorjev bo predavalo v štirih celoletnih tečajih.

Reakcionarstvo na polju telesne vzgoje v Jugoslaviji. Prof. telovadbe in urednik zagrebskega Sok. Vjesnika, dr. Bučar, navaja v 3. št. letnika tega lista na 39 strani, da se krogi, ki imajo v naši državi skrb za telesno vzgojo v zakupu, tako krčevito drže Tyrševega sistema, da niti novejših reform, ki so jih Čehi uvedli, ne pripuste.

Ta sistem je vzvišen nad vsako diskusijo. Dr. Bučarju, ki je študiral tudi v Stockholmu švedski sistem, katerega upoštevajo vsi narodi kot posebno uspešnega za telesno vzgojo, so že dvakrat onemogočili bratje, da prednaša teoretično in praktično švedsko telovadbo, in sicer v Ljubljani in v Zagrebu, dasi je bilo to predavanje sprejeto v načrt. — Pazimo, da tudi v naših vrstah ne zaidemo na to pot!

Bolgarski telovadski zvezi »Junak« je vlada dovolila, da se oprostite vse nove telovadne zgradbe vsakega davka. Junaki se že danes pripravljajo na svoj tabor, ki bo l. 1923. v Sofiji.

L'Union des Sociétés de Gymnastique de France, ki ima včlanjenih do 400.000 telovadcev v 1785 društvih poleg ženske zveze (10.000 telovadk v 107 društvih), namerava letos združiti v Lillu (Flandrija) do 10.000 telovadcev. Nastopu bošta najbrž prisostvovala tudi preds. Millerand in kralj Albert. V Lille gredo tudi odposlanstva drugih narodov.

Nova visoka šola za sport se je ustanovila v Berlinu. Njen poglavitni namen je fiziološko proučavanje vpliva raznih sportnih vaj na človeško telo. S posebnimi aparati preskušajo profesorji gojence in dijake glede čutov, srca, pljuč itd. v najrazličnejših položajih in momentih vaj. Po telesni konstrukciji odbirajo dijake in jih dodeljujejo takim vajam, za katere so že po naravi in lastnostih telesa najpripravnější. Visoko stopnjo, ki jo zavzema telesna kultura v Nemčiji, bo ta univerza gotovo še bolj dvignila.

O čem se razgovarja o Alzačani na fantovskih večerih? V Kolmarskem odseku sv. Martin so imeli zadnje leto 36 sestankov, na katerih so obravnavali naslednje predmete: Ali je človek res potomec opice? — Spiritizem. — Slabi papeži. — Sv. pismo in naravoslovje. — Izlam. — Svetovno naziranje. — Obnova. — Pokopavanje in sežiganje mrtličev. — Liturgija kat. Cerkev. — Prostoizdarstvo. — Zvezde. — Razmerje med Cerkvijo in državo v srednjem veku. — Suženstvo v Afriki. — Kolmar kot vas in mesto. — Cerkev v Kolmarju. — Samostani v K. — Orleanska devica (s ski-optikom). — Gledališče in Alzaciji. — Naši vodilni moške. — Občinska politika. — Pokrajiška avtonomija. — Nauk in zgodovina socializma. — Invalidsko zavarovanje. — Delo in vera. — Zavarovanje družine. — Denar. — Konsum. — Zadruga. — Valuta. — Štrafk. — Obratni sveti. — Skrb za ubožce. — Varstvo mladoletnih. — Obrtna sodišča. — Francoska šola v 19. st. — Socialni pomen družine. — Misli o današnjih šolskih razmerah. — Samoodloča narodov. — Občinski proračun. — Davki. — 8urni delavnik. — Pasi'onske igre. — Lurd. — Poročila o duhovnih vajah, soc. tečaju in zborovanju delegatov. — Visoke šole.

Mednarodni evharistični kongres (kakor je bil pred vojsko na Dunaju), bo v maju l. 1922. v Rimu. Otvoril ga bo sv. oče sam s pontifikalno sv. mašo v stolnici sv. Petra, predsedoval bo zborovanju v vatikanski baziliki in vodil veliko procesijo.

Zveza katol. mladeniških društev v Luksemburgu je imela 19. dec. 1920 svoje zborovanje. 250 zastopnikov je zastopalo 110 društev, ki štejejo 8000 članov. Glasilo te zveze ima 5300 naročnikov. Društva imajo razne odseke (evharistični, bralni, zabavni, knjižnice, sportni, telovadni, skautski, nogometni).

Zveza katol. mladeniških društev Nemčije obhaja letos svojo 25letnico. V tej zvezi je 3600 društev s 350.000 člani in 7 časopisi. Zvezina pisarna ima 12 odsekov, v katerih uraduje 45 oseb

(uradnikov in slug). Binkoštni teden 1921 bo ta zveza obhajala v Düsseldorfu, kjer je sedež zveze, na slovesen način ta jubilej. V ponedeljek, 16. maja, bodo začeli s slovesno službo božjo, slavnostnim obhodom in predstavo, potem pa bodo cel teden zborovali.

Katol. telovadska zveza v Švici je začela izdajati naše orlovske spise v prevstavi. Benediktinec p. Lavrencij je prevzel to delo. Do danes je izšel že prvi zvezek: »Mladenici, na plan!«

25letnica knezoškofa ljubljanskega. 22. maja 1923 preteče 25 let, odkar pastiruje v ljubljanski škofiji presv. g. knezoškof dr. A. B. Jeglič, častni član J. O. Z. Da bi vsi Slovenci mogli pokazati svojo ljubezen, hvaležnost in vdanost velikemu dobrotniku naroda, zbira poseben odbor darove za nabavo umetniške mašne oprave, ki naj bi se jubilantu podarila. Če kdo, smo Orli dolžni prispevati in zbirati za ta namen. Naj vsak odsek poveri nalogo zbiranja v odseku enemu članu, vsi člani naj pa ob primernih prilikah zbirajo med ljudstvom s polo prispevke za škofov ornat. Zbirke z označbo namena in kraja zbiranja pošljite J. O. Z., ki bo podala zbrani denar kot dar Orlov nabavnemu odboru.

Orlovski odbornik. Namesto okrožnic, ki jih že dalje časa skoro vsak mesec pošilja Zveza odsekom brezplačno, je začel izhajati kot rokopis tiskan »Orlovski odbornik«, namenjen izobrazbi in vzgoji odbornikov. Prva številka tega novega mesečnika (na 8 straneh, 8°) obsega poleg okrožnice tudi članke organizatorične vsebine in listnico, namenjeno za odgovore odsekom, ki so vredni, da jih tudi vsi drugi odseki izvedo.

O razmerju sokolstva do katoliške vere. »Novi Rod«, glasilo »narodne cerkve«, je v 4. št. dne 1. decembra 1920, leta, str. 6, objavil daljši članek, v katerem se norčuje iz »Katoliškega Lista«, ki je dokazoval, da je Sokol »jedna bezbožna institucija«. »Novi Rod« odgovarja na to tako-le: »Mani se, Kaptole, suvišna poslal Nijedan Sokol, koji je zbilja Sokol, a ne čuk u sokolskoj odori, ne če ti oprostiti, što uzalud mrčiš papir i trošiš tintu. Pa bar da je to jasno, da nijedan Sokol ne može da bude rimski vjernik, što je sinonim za duševnog roba. Svaki bi Sokol prezreo svoju sivu surku i crvenu košulju, kad ne bi bio svijestan i odlučan, da je njegov lijet preko rim. robije do duševne slobode... Zaista se Sokolstvo i katolicizam isključuju i nepošten je onaj, koji to ikada i pomisli da zaniče... Jednom za uvijek i jednom za sve sokole: mi smo u boju ne samo protiv Orlova, nego protiv pape, kardinala... Ako se koji Sokol ne slaže s ovim našim uvjerenjem, mi ga uvjeravamo, da je na krivom putu i da zlo leti, ako misli da leti sa Sokolovima...« Podpisan je »Sokolaš«. — (»Slovenec« št. 52, 5. marca 1921.)

Uspeh nenravnega kinematografa. V norišnico Steinhof pri Dunaju je pripeljal oče 17letno hčerko in izpovedal: »Kadar je le mogla, je hitela v kino. Razburljive drame pa so ji uničile živce. Že eno leto je, odkar je zbolela, zdaj je znorela popolnoma.« Vse je molčalo in gledalo s sočutjem na lepo deklico, oče si je obrisal solzo, znorelo deklica pa se je glasno zakrohotalo. — Tako je živo pokopal kino.

Pomen šole. V marcu so se vršile na Dunaju demonstracije proti Judom, pri katerih je, žčitni Jude tudi vodstvo socialno-demokratske stranke, v katerem sedi več Judov. Narodni in katoliški Nemci so se začeli resno bati Judov, ker so spoznali, da se je avstrijsko nemštvo, kar se ga je odmaknilo od vere in Cerkve, podalo v tlako Ju-

dom. Ti ne vladajo danes le z denarjem in časopisjem, ampak so si osvojili tudi že najvažnejšo trdnjavo naroda: visoke šole. Iz vseučiliških stolic vladajo številni judovski profesorji nad dušami slušateljev in po teh se pretaka judovski duh v množice naroda. Dunajčani so se zavedli nevarnosti judovskega jarma; ali bodo tudi spoznali, da je edina pot do svobode in samostojnosti — Kristus? Kajti le beg pred Kristusom jih je pognal v roke Judom. Morebiti se bo ob zgledu Dunaja tudi pri nas česa naučil kateri tistih, ki beže pred Kristusom in drve v judovsko suženjstvo.

Hrvatski Sokol o jugoslovanskih Sokolih.

V glasilu zagrebskega sokolskega društva (Sokolski Vjesnik, br. 1. 1921, str. 4) piše dr. Dečak v poročilu o proslavi 50 letnice sokolskega delovanja starešine Josipa Hanuša, ki je deloval tudi v vrstah ljubljanskega Sokola od l. 1873. do 1878., sledeče:

»Brat Hanuš dokazao je svojim životom i radom, da je pravi Sokol, a ne Sokol, kakovi su većim dijelom oni, koji se danas geriraju velikim reformatorima Sokolstva te propagiraju nabacajući se raznim frazama neko novo sokolstvo, koje imade posvema druge zadače od dosadanjeg vse-slavenskog sokolstva, a faktično blude ti reformatori u tmni neznanja o sokolstvu, a Sokola hoće da izrabu u razne druge svrhe.«

Ti veliki sokolski reformatorji so dosegli s svojim ujedinjevanjem do danes zlasti dvoje: posttrili so nasprotje med hrvatskimi in srbskimi Sokoli, ki so šli marsikje na dvoje, kjer so bili preje eno; bistveno so pripomogli z usiljevanjem svoje sokolske vzgoje, da se je vnel za državo škodljivo, stara in nova nasprotja oživljajoči kulturni boj. Ker jih svet radi teh uspehov ne more občudovati, občudujejo in poveljujejo sami sebe.

Sokoli smejo sodelovati pri cerkvenih svečanstih samo ob priliki državnih praznikov; nastopati smejo sploh le pri sokolskih in splošno narodnih prireditvah. A hrvatskim društvom, ki še niso odtujena in sovražna Cerkvi, se zaenkrat »u inim slučajevima prepušta odluka samim društvina«. Tako je odločil Jugosl. Sok. Savez z odredbo broj 1521 od 30. nov. 1920. Nositi smejo tudi red sv. Save vsake klase in v Zadru izjemoma častiti ostanke sv. Blaža.

Ponovni tečaj za telovadbo in igre je priredila vlada v Zagrebu za učitelje in učiteljice (po dve uri na teden) v februarju.

Po povzetju pošilja Zveza svojim članom razne pošiljatve zato, da ni treba tistih, ki sami od sebe ne skrbe za plačilo, opominjati, kar stane denar in obremenjuje delo v pisarni ter otežuje pregled. Zvezina pisarna je začela razpošiljati po povzetju šele potem, ko si je nabrala dosti slabih in dragih skušenj. Iz tega razloga naj se nihče ne jezi na Zvezo, češ: niti par kron mi ne zaupaj! ampak na tiste neznane odseke, ki pošiljatev niso plačevali.

Državni izpit za učitelje na srednjih šolah se je vršil 9. dec. 1920 v Zagrebu. Predsedoval je nadzornik dr. Škreb, izpraševali pa so: prof. Trstenjak (teorijo in praktično telovadbo), dr. Bučar (zgodovino, sport in igre), dr. Vitauš (anatomijo, higieno, prvo pomoč). Izpit je bil pismen (klasične in moderne olimpiade; katere mišice rabi tekač in kako koristi tekanje; kako se obvezujejo rane; gibanje trupa). Od 7 kandidatov je bil eden odgođen za pol leta, eden pa je dovršil izpit z odliko. Med kandidati je bila ena učiteljica. Do danes je položilo ta izpit 22 kandidatov in 1 kandidatinja.

Odsek v Brnu (Morava) je letos prvič priredil z lastnimi člani in članicami svojo akademijo; prejšnje akademije v Brnu je prirejala Zveza.

Jugoslovansko sokolstvo v Ameriki je zborovalo 26. sept. v Čikagi. Delegat Grškovič iz New Yorka je zahteval, da se prekine zveza s Sokolom v domovini, ker prireja preveč monarhističnih parad in ni dosti demokratičen. Srbov na tem zboru ni bilo, ker se niso odzvali povabilu. V deželi vsestranske svobode je ujedinenje potemtakem napredovalo šele do SH (oziroma HS).

Kako ne. 2. štev. Mladosti (str. 30) je objavila pod tem naslovom kratek dopis od A. K., ki ne imenuje nobenega imena, ne oseb ne kraja. G. V. T. je poslal v pojasnilo sledeč dopis:

Cerklje, 7. marca 1921. Gospod urednik! Naprej in navzgor — počez in podolgem, gori in doli, sem pa tja! V Mladosti kar mrgoli izrazov, ki vzbujajo v človeku misel, da morajo biti Orli res pravi ptiči. Peruti imajo, krila imajo, k solncu lete, sence puščajo za sabo itd. Vse podobe orla so se že vporabile, samo krempļji in kljuni še ne. Zato pa prosim, zapišite v Mladost tudi to-le: Orel A. K. je odprl svoj zakrivljen, ostr kljun in zgrabil s svojimi močnimi krempļji cerkljanski odsek. S svojim mogočnim pesniškim glasom je zapel impozantno pesem: »Kako ne«, ki se konča z žalostnim refremom: »Ne tako, ne tako!« Ta mogočna orlova pesem je vzbudila predsednika in druge. Ker so vsled petja in vriskanja predsednikovega Orli povešali glave in peruti, so po pesmi tega Orla A. K. naenkrat dvignili glave, razprostrli peruti in zleteli visoko, visoko — visoko. Za vsemi pa se vlečejo, ne več temna senca, pač pa kot mogočne repatice svetli žarki. — Tako, tako! Ne več zaspanih orlov, pač pa krdelo kresnic se blišči na ta poziv po obnebu. — Torej tako! Tako se bomo šli! Bog živi!

Dostavek urednika: Prepričan sem, da je ta dopis zadostno pojasnil zadevo in vsakdo ve — kako. Zato se vnaprej — ne bomo več šli.

Zavarovanje je eno najvažnejših vprašanj za vsakoogar. Zato opozarja Zveza vse svoje člane, da se pouče o tem vprašanju na fantovskem sestanku, kjer naj se obravnava ta predmet na podlagi osnutka, ki ga obenem razpošiljamo orlovskim odsekom. Zavarujte se pa edino pri naši domači Vzajemni zavarovalnici, ki gmotno podpira orlovsko organizacijo ter odstopa od vsakega zavarovanja gotov odstotek Zvezni blagajni. Pošiljamo obenem odsekom seznam potnikov in zaupnikov Vzajemne zavarovalnice, od katerih zahtevajte pri zavarovanju, da v svojem zapisniku pripomnijo, da ste Orli. Vsak slučaj zavarovanja in zavarovalno vsoto sporočite takoj O. Z. Pridobivajte svoje prijatelje, da se zavarujejo kot Orli, ker bo s tem pomagano Zvezni blagajni.

Umrli je načelnik zdravstvenega sveta za Slovenijo in Istro, v katerem je zastopana tudi naša

Zveza, g. dr. Ivan Oražen. Svoje večmilijonsko premoženje je zapustil revnim medicincem ljubljanske medicinske fakultete.

* * *

»**Pevec**«, glasilo Pevske zveze v Ljubljani, štev. 1—2, je izšel. List je dobro urejen ter prinaša obenem glasbeno prilogo. Za celo leto stane 30 K. Orlom-pevcem ga najtopleje priporočamo. Naroča se pri Pevski zvezi v Ljudskem domu v Ljubljani. — Vzbujajte povsod zmisel za petje, ker pesem blaži in dviga človeško dušo.

Brez vere. Devet govorov o neveri. Dr. Mih. Opeka. 1921. V zalogi pri H. Ničmanu v Ljubljani. Str. 80, broš. 15 K. Štirje govori razlagajo, kaj je nevera, pet govorov pa opisuje, odkod izvira. — Naša Zveza temelji na veri in se mora boriti z nevero. K spoznanju narave naših nasprotnikov in njihovega zmotnega mišljenja nam more ta knjiga mnogo pomagati. Urimo se v govorništvu; ti govori, ki jih je spisal in govoril znamenit govornik, nam bodo izvrstno služili kot govorniški zgledi. Pa tudi na fantovskem večeru bi s pridom razpravljali o vsebini. — Priporočamo za orlovske in prosvetne knjižnice!

Sokol, volný myslitel. Spisal Jaroslav Nauman. 1920. Str. 31. Svobodomislec Sokol J. N. dokazuje bratom in sestram (Sokolom in Sokolicam), da pravi Sokol v duhu in resnici že davno ni več katoličan, Poleg najnavadnejših in že vsled petnajststoletne rabe zelo obrabljenih napadov na našo vero in Cerkev, poveličevanja svobodomiselstva in njegovih »danes še« — zaveznic v boju zoper rim.-katol. Cerkev: husitsko-protestantske in češko-narodne cerkve, napada tudi Orla, obžaluje, da je katoliška vera premagala pogansko in opisuje svobodno misel kot nadomestilo vere v bodočnosti, našo vero in Cerkev pa dolži vsega zla in nesreč, ki so zadele češki narod. Namen knjižice je jasno izražen: Sokol, ki je v srcu že davno odpadel od katoliške vere, naj tudi javno odpade od Cerkve; prestopi naj kot brezverec k svobodni misli ali vsaj k narodni, oziroma protestantski cerkvi, ki vodita nujno k svobodni misli po svojem razvoju. Za nas je najzanimivejše, da brat Nauman kot glavni nagib za prestop Sokolov k svobodni misli navaja spise sokolskih voditeljev, n. pr. Jana Pelikana, tajnika Č. O. S. in Miroslava dr. Tyrša. En dokaz več, da sokolska vzgoja meri na brezverstvo in odpad od katol. Cerkve. —r.

Listnica uredništva.

Spisa o zdravstvu in o govorništvu bi se morala nadaljevati v tej številki. Ker pa z delom obložena pisca teh spisov nikakor nista mogla pripraviti svojega nadaljevanja za to številko, bo šele 5. št. objavila nadaljevanje.

Naša pesem.¹

(Zložil Roman Bendé.)

Razpéli Orli mlade smo peróti
tja v zvezdic jasnolepíh nedogledni svet...
Uprli drzno v Večno Solnce smo pogléd,
pod nami jata mračnih ptic nas nič ne moti...

Le sove távajo po temi, zmoti,
ne mórejo v s v o b o d e n a š e nedogled...
Priklenil nase
te bedne mase
je samoljubni, blodni svet,
odtujil Luči vse, Resnici in Lepoti...

Oj bratje, sestre! Kvišku! K solncu, k zvezdam sili naš polet.
V oblakih temnih
viharjem, strelam vsem kljubujemo...
V višavah sinjih
mi solnčnojasne misli snujemo...

V poletu drznem nas bodri, krepí
simbol prelepe v e r e sveti križ,
ki iz davnine v večnost se blišči,
razžarja pota v ciljev naših paradiž...

In v Kelihu Krvi sladák napój,
velikega nam u p a n j a simból
poziva v vihráh nas na boj,
da stremo v prah poslednji vsak idol...

V junaških grudih nam kipi, plamtí
l j u b e z n í večnomlade sladki spév,
podžíga v prséh, žilah novih nam moči,
da vsak od nas je kakor orel, lev...

Dolíne in planíne naše lepe domovíne,
ki raja nam krepostne hčere in junaške sine,
pojó odpev naj himne naše, ki nikdár ne mine:

»Razpnímo Orli, mladostne peróti
tja v zvezdic jasnolepíh nedogledni svet;
uprímó drzno v Večno Solnce svoj pogled,
peljímo k L u č i v s e, k R e s n i c i i n L e p o t i !«

¹ Pesem so deklamirali na akademiji mariborskega odseka dne
2. februarja 1921.

